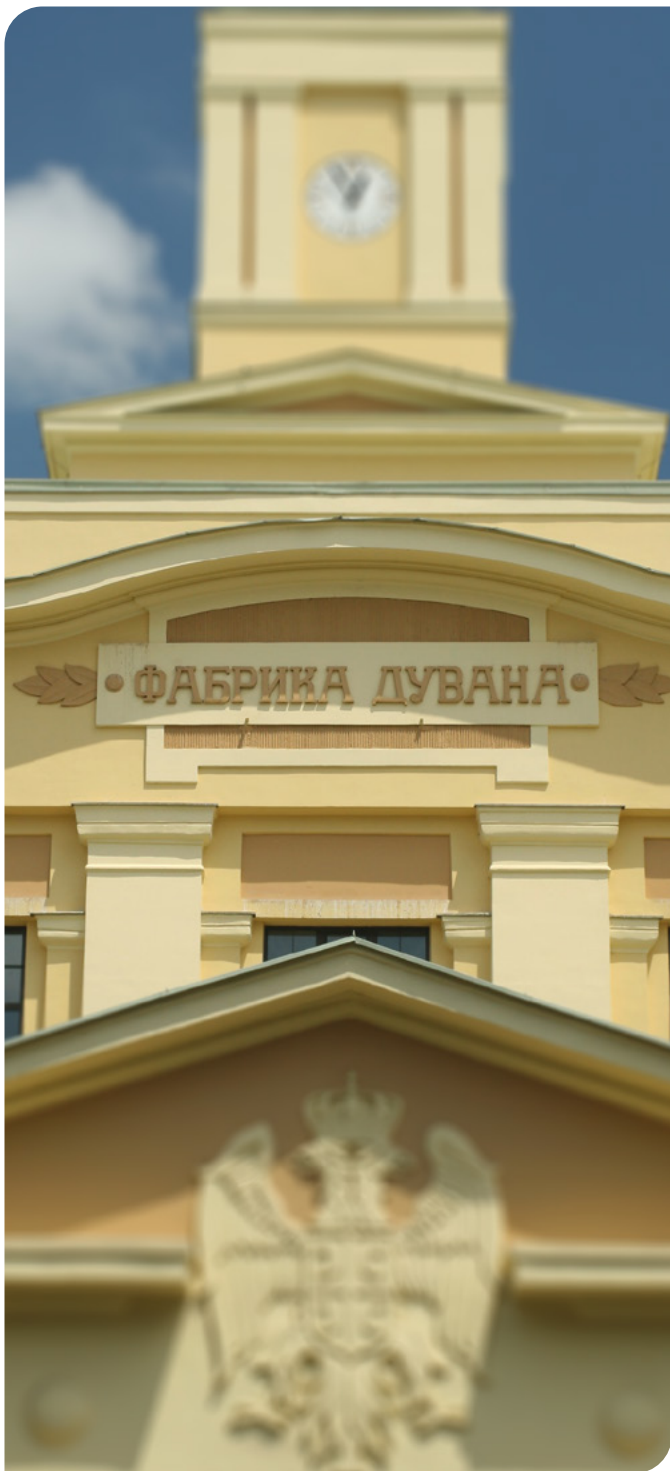

XII NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ PHILIP MORRIS OPERATIONS AD. NIŠ ZA 2025. GODINU

SADRŽAJ

1. OPŠTI PODACI	13
1.1 O izveštaju	13
1.2 Uvodna reč Generalnog direktora	14
1.3 Uvodna reč Direktora proizvodnje	15
1.4 O kompaniji	16
1.5 O kompaniji Philip Morris u Srbiji	16
2. UPRAVLJANJE ODRŽIVOŠĆU	18
2.1 Struktura organa upravljanja	18
2.2 Uloge i odgovornosti u upravljanju u oblasti ESG	19
2.3 Podsticaji povezani sa održivošću	20
2.4 Procena materijalnosti	20
2.5 Strategija, poslovni model i lanac vrednosti	21
2.6 Ciljevi i politike	24
3. PODACI O ŽIVOTNOJ SREDINI	26
3.1 Klimatske promene	27
3.2 Vodni resursi	30
3.3 Biodiverzitet	32
3.4 Korišćenje resursa i cirkularna ekonomija	32
4. INFORMACIJE O SOCIJALNIM PITANJIMA	35
4.1 Sopstvena radna snaga i radnici u lancu vrednosti	35
4.2 Potrošači	45
4.3 Angažovanje u zajednici	51
5. INFORMACIJE O UPRAVLJANJU	54
5.1 Poslovna etika	54
5.2 Sprečavanje korupcije	54
5.3 Upravljanje odnosima sa dobavljačima	55

O izveštaju

Zadovoljstvo nam je da vam predstavimo Nefinansijski izveštaj za 2025. godinu koji predstavlja pregled ključnih uticaja, politika, rezultata i rizika koji se odnose na održivost poslovanja kompanije Philip Morris Operations a.d. Niš.

Izveštaj obuhvata period od 1. januara do 31. decembra 2025. godine i pripremljen je kao sastavni deo Godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa važećim regulatornim okvirom Republike Srbije.

Izveštaj je objavljen na zvaničnoj internet stranici kompanije www.din.co.rs.

Metodološke napomene

U pripremi izveštaja primenjeni su sledeći principi:

- **Relevantnost i materijalnost:** Tematske oblasti uključene u izveštaj odabrane su prema njihovoj važnosti za poslovni model kompanije i uticaj na ključne zainteresovane strane.
- **Transparentnost i doslednost:** Izveštaj sadrži kvalitativne i kvantitativne podatke kako bi se omogućilo jasno i dosledno praćenje napretka iz prethodnih godina.
- **Pouzdanost podataka:** Podaci su prikupljeni iz internih sistema upravljanja, verifikacionih izveštaja, procedura i evidencija kompanije.

- **Struktura u skladu sa nacionalnim smernicama:** Struktura sadržaja usklađena je sa preporukama Ministarstva finansija Republike Srbije i obuhvata oblasti životne sredine, socijalnih pitanja i upravljanja (ESG), kao i pregled poslovnog modela, politika, rezultata mera i ključnih rizika.

Usklađenost sa Smernicama Ministarstva finansija

Smernice za nefinansijsko izveštavanje Ministarstvo finansija je objavilo krajem novembra 2025. godine, u cilju obezbeđenja veće uporedivosti podataka i transparentnog komuniciranja uticaja, rizika i prilika u oblasti održivog poslovanja u skladu sa najboljom međunarodnom praksom i sa jasno deklarisanim ciljem da se novouvedeni standardi učine obaveznim i usklade sa Evropskim standardima za izveštavanje o održivosti (ESRS), čim revidirani ESRS bude finalizovan od strane Evropske komisije.

Imajući u vidu trenutak njihovog objavljivanja — nakon što je najveći deo aktivnosti za izveštajnu godinu već bio realizovan — iako Smernice ne predstavljaju obavezujući dokument, ovaj izveštaj je pripremljen tako da bude u najvećoj mogućoj meri usklađen sa preporučenim okvirom, u meri u kojoj je to bilo izvodljivo na osnovu raspoloživih podataka i već završenih procesa. Potrebno je istaći i da globalna procena materijalnosti tema iz oblasti održivosti (SMA) još uvek nije lokalizovana, te će — nakon što sprovedemo lokalnu SMA u skladu sa važećim obavezujućim propisima — sadržaj budućih objava potencijalno varirati u zavisnosti od rezultata te procene.

1.2 Uvodna reč Generalnog direktora

Sa ponosom vam predstavljam Izveštaj o nefinansijskom poslovanju za 2025. godinu, u kojoj smo napravili istorijski iskorak u našoj transformaciji ka budućnosti bez duvanskog dima.

Ove godine u Nišu smo pokrenuli proizvodnju u novoj fabrici bezdimnih proizvoda, jednoj od najnaprednijih u globalnoj mreži kompanije Philip Morris International (PMI), i krajem godine realizovali prvi izvoz ovih proizvoda – čime potvrđujemo da Srbija postaje strateško proizvodno čvorište u okviru naše kompanije.

Istovremeno smo napredovali i na polju inovacija. Lansiranje nove generacije IQOS ILUMA i uređaja, kao i elektronskih cigareta VEEV ONE dodatno je učvrstilo našu posvećenost razvoju proizvoda zasnovanih na nauci i tehnologiji. Ovi uređaji osmišljeni su da odgovore na potrebe odraslih korisnika koji traže pouzdanu, naprednu i manje štetnu alternativu nastavku pušenja.

Danas naša filijala u Srbiji predstavlja regionalno sedište PMI za jugoistočnu Evropu, sa jasnim fokusom na jačanje portfolija bezdimnih proizvoda i ubrzavanje tranzicije ka dugoročno održivom modelu poslovanja.

Naša obaveza je jasna: da nastavimo da inoviramo, unapređujemo svoj uticaj na društvo i životnu sredinu i postavljamo više standarde u transparentnosti, etici i odgovornosti.

U svojoj novoj ulozi generalne direktorke PMI za jugoistočnu Evropu, nastavila sam transformacioni kurs koji je kompanija gradila prethodnih godina. Moj profesionalni put u PMI-u, koji traje više od jedne decenije, oblikovan je kroz finansije, razvoj poslovanja i duboko razumevanje procesa inovacija. Ta vizija ostaje temelj našeg pristupa – kombinacija nauke, tehnoloških rešenja i odgovornog poslovanja.

Radujem se što zajedno nastavljamo da gradimo održiviju budućnost – za naše punoletne potrošače, zaposlene, poslovne saradnike i zajednice u kojima poslujemo.

Tamara Milovanović

Generalna direktorka za jugoistočnu Evropu

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'T. Milovanovic'.

1.3 Uvodna reč Direktora proizvodnje

Zadovoljstvo mi je što mogu da dam uvod u godišnji izveštaj o nefinansijskom poslovanju Philip Morris Operations a.d. Niš i sa vama podelim najvažnije rezultate koji su obeležili godinu iza nas.

Godina 2025. ostaće zabeležena kao jedna od najznačajnijih u novijoj istoriji naše fabrike. Završili smo prvu fazu izgradnje nove fabrike za proizvodnju bezdimnih proizvoda i time zvanično ušli u grupu dualnih proizvodnih lokacija u okviru kompanije PMI – onih koje paralelno proizvode i cigarete i bezdimne proizvode. Ovo postignuće potvrđuje da je naša fabrika u Nišu prepoznata kao pouzdan, stabilan i visoko profesionalan proizvodni centar, spreman da odgovori na najviše standarde kvaliteta i operativne izvrsnosti.

Pored značajnih infrastrukturnih ulaganja, posebno sam ponosna na investicije u znanje i razvoj zaposlenih. Uvođenje novih tehnologija zahtevalo je intenzivnu obuku, specijalizovane trening programe i sticanje potpuno novih veština. Naši timovi su demonstrirali izuzetnu prilagodljivost, profesionalnost i spremnost da aktivno uče i grade kompetencije koje nas pozicioniraju kao jednu od fabrika sa najnaprednijim proizvodnim standardima u regionu i šire.

U pogledu naše konvencionalne proizvodnje, drugu godinu zaredom postigli smo obim od preko 28 milijardi cigareta, čime smo jasno demonstrirali snagu, stabilnost i pouzdanost našeg sistema. Ovaj kontinuitet posebno dobija na značaju kada se ima u vidu da smo u isto vreme gradili potpuno nove bezdimne kapacitete i razvijali nove kompetencije među zaposlenima. Pored toga, izvoz je u 2025. godini dostigao 89,75% ukupne proizvodnje – najviši nivo do sada – što našu fabriku pozicionira kao jedan od najznačajnijih proizvodnih i izvoznih centara u okviru PMI-a.

Na polju nefinansijskih rezultata nastavili smo da unapređujemo svoje prakse u skladu sa PMI standardima održivosti. Uspešno smo obnovili Alliance for Water Stewardship (AWS) sertifikaciju za održivo upravljanje vodama, što potvrđuje našu posvećenost odgovornom korišćenju resursa. Paralelno, napreduje projekat izgradnje solarne elektrane, čiji se završetak očekuje u 2026. godini, a nastavili smo i niz drugih inicijativa iz oblasti energetske efikasnosti, bezbednosti i cirkularnosti materijala.

Pozivam vas da u nastavku izveštaja detaljnije istražite inicijative i rezultate koji su obeležili ovu izuzetno važnu godinu za našu fabriku.

Jovana Dačić

Direktorka proizvodnje za Jugoistočnu Evropu

A handwritten signature in black ink that reads "Jovana Dačić". The signature is fluid and cursive, written in a professional style.

1.4 | O kompaniji

Philip Morris International je vodeća međunarodna kompanija iz sektora robe široke potrošnje koja aktivno radi na stvaranju budućnosti bez duvanskog dima i razvija svoj asortiman koji će dugoročno obuhvatiti i proizvode van duvanskog i nikotinskog sektora. Trenutni proizvodni asortiman kompanije se uglavnom sastoji od cigareta i bezdimnih proizvoda, uključujući proizvode na principu zagrevanja umesto sagorevanja duvana, nikotinske vrećice i e-vapor proizvode (elektronske cigarete). Naši bezdimni proizvodi dostupni su na više od 105 tržišta, a prema procenama PMI-a, zaključno sa 31. decembrom 2025. godine, koristilo ih je više od 43 miliona punoletnih potrošača širom sveta, od kojih su mnogi u potpunosti prešli sa cigareta na ovu vrstu proizvoda ili značajno smanjili njihovu konzumaciju. Poslovanje u segmentu bezdimnih proizvoda učestvovalo je sa 41,5% u ukupnim neto prihodima PMI-a za celokupnu 2025. godinu. PMI je od 2008. godine uložio više od 16 milijardi dolara u razvoj, naučnu potvrdu i prodaju inovativnih proizvoda bez duvanskog dima za punoletne korisnike koji bi inače nastavili da puše, sa ciljem da potpuno eliminiše prodaju cigareta. Tu spada razvoj kapaciteta za naučnu procenu u skladu sa najvišim svetskim standardima, posebno u oblastima pretkliničke sistematske toksikologije, kliničkih i bihejvioralnih istraživanja i postprodajnih studija.

Nakon temeljne naučne revizije, Američka agencija za hranu i lekove (FDA) odobrila je plasman *General snus* i *ZYN* nikotinskih vrećica kompanije *Swedish Match*, kao i verzije *IQOS* uređaja i duvanskih patrona kompanije PMI – što čini prva takva odobrenja u ovim kategorijama proizvoda. Verzije *IQOS* uređaja i duvanskih patrona, kao i *General snus*, takođe su dobile prva odobrenja od strane FDA za duvanske proizvode modifikovanog rizika. Na osnovu čvrstih temelja i značajne naučne ekspertize, PMI ima dugoročnu ambiciju da uđe u oblasti *wellness-a*.

Za više informacija posetite www.pmi.com i www.pmiscience.com.

1.5 | O kompaniji Philip Morris u Srbiji

Philip Morris International posluje u Srbiji kroz dva ogranka – Philip Morris Operations a.d. Niš (PMOP) i Philip Morris Services d.o.o. Beograd (PMSE). PMOP upravlja jednom od najmodernijih fabrika u globalnoj PMI mreži koja je i najveći proizvođač duvanskih proizvoda u zemlji, dok je Beograd regionalno sedište PMI za jugoistočnu Evropu (SEE), kao i jedan od ključnih centara ekspertize za finansijsko poslovanje kompanije.

Savremena istorija PMOP-a počinje 2003. godine, kada je PMI privatizovao najveću domaću fabriku duvana, DIN „Fabrika duvana“ a.d. Niš. Od tada je PMI u Srbiju uložio više od 976 miliona dolara, čime ostaje jedan od najvećih stranih investitora u zemlji.

Philip Morris Operations a.d. Niš upravlja fabrikom sa dugom tradicijom, koja se tokom poslednjih godina intenzivno modernizuje i razvija. Od 2025. godine, fabrika je postala dualna i danas, pored tradicionalnih duvanskih proizvoda, proizvodi i artikle iz novog portfolija proizvoda sa smanjenim rizikom, u skladu sa globalnom PMI transformacijom ka budućnosti bez duvanskog dima. Zahvaljujući kontinuiranim ulaganjima, PMOP predstavlja jednu od tehnološki najnaprednijih i najefikasnijih PMI proizvodnih lokacija u svetu.

Na dan 31.12.2025. PMI filijale u Srbiji zapošljavale su 1,006 ljudi, od kojih 609 u niškoj fabrici. Zaposleni u Srbiji daju značajan doprinos razvoju kompanije i njenoj globalnoj transformaciji ka budućnosti bez duvanskog dima. Zbog toga kontinuirano unapređujemo inkluzivno i visokostandardno radno okruženje, pružajući uslove u kojima svaki zaposleni može u potpunosti da ostvari svoj potencijal.

U skladu sa globalnom strategijom kompanije, fokusirani smo na razvoj i distribuciju inovativnih proizvoda namenjenih punoletnim korisnicima duvana i nikotina koji bi inače nastavili da puše. Na srpskom tržištu prisutni smo sa portfoliom tradicionalnih proizvoda iz našeg globalnog portfolija, ali i novim tehnologijama, koje prate PMI strategiju prelaska u budućnost bez duvanskog dima.

Posvećeni smo održivosti u svim segmentima poslovanja i odgovorno pristupamo uticaju koji imamo na zajednice u kojima radimo. Aktivno radimo na pitanjima koja su nam materijalno važna i nastavljamo da doprinosimo projektima koji unapređuju kvalitet života u lokalnim sredinama.

Philip Morris u Srbiji

Centrala regiona jugoistočne
Evrope (SEE)

Regionalno sedište i centar
ekspertize za finansijsko
poslovanje kompanije PMI

Ukupne investicije u Srbiji do
sada >976 mio USD,

Ukupne investicije u
projekte u zajednici do sada
>25,9 mio USD

Jedna od najvećih direktnih
stranih investicija
u Srbiji do sada,

Beograd

Jedan od najvećih poreskih
obveznika u Srbiji

Ukupno 1,006 zaposlenih u
ograncima PMI u Srbiji

Fabrika PMOP u Nišu,
609 zaposlenih

Proizvodnja gotovih proizvoda
namenjenih izvozu u 2025.
iznosila je 89,75%

Niš

Upravljanje održivošću

2.1 Struktura organa upravljanja

Philip Morris Operations a.d. Niš je akcionarsko društvo kojim upravlja Odbor direktora. Odbor direktora čini pet direktora – dva izvršna direktora i tri neizvršna direktora, od kojih je jedan nezavisan od kompanije. Polna struktura odbora pokazuje da žene čine 60%, a muškarci 40% od ukupno pet članova Odbora direktora.

Odbor direktora odgovoran je za definisanje ukupnog strateškog pravca kompanije, uključujući utvrđivanje poslovne strategije, ciljeva i interne organizacije. On vrši nadzor nad poslovanjem kompanije kroz internu kontrolu, utvrđuje računovodstvene politike i politike upravljanja rizicima, i obezbeđuje tačnost poslovnih knjiga i finansijskih izveštaja. Odbor upravlja i ključnim funkcijama korporativnog upravljanja, kao što su sazivanje Skupštine akcionara, priprema nacрта odluka i sprovođenje odluka usvojenih na Skupštini.

U skladu sa Statutom kompanije, Odbor direktora ima mandat da osnuje Komisiju za reviziju. Komisija za reviziju ima tri člana, pri čemu jedan od njih mora biti sertifikovani revizor u skladu sa važećim propisima ili lice sa značajnim znanjem i iskustvom u finansijama i računovodstvu, koje je ujedno i nezavisno od kompanije u smislu zakona. U Komisiji za reviziju žene čine 66,7%, a muškarci 33,3% od ukupno tri člana.

Komisija za reviziju odgovorna je za nadzor računovodstvenog, revizorskog i internog kontrolnog okvira kompanije, za pripremu i praćenje sprovođenja računovodstvenih politika i politika upravljanja rizicima, za nadzor aktivnosti interne kontrole, kao i za obezbeđivanje da je finansijsko izveštavanje u skladu sa računovodstvenim standardima.

2.2 Uloge i odgovornosti u upravljanju u oblasti ESG

Održivost leži u samoj srži poslovne strategije i transformacionog puta PMI-a. Pristup naše kompanije prepoznaje da dugoročni uspeh zavisi od efikasnog upravljanja društvenim, ekološkim i ekonomskim uticajima naših proizvoda i operacija. Kako bi se obezbedilo da održivost bude integrisana u svakodnevno donošenje odluka, PMI je uspostavio model upravljanja sa jasno definisanim odgovornostima širom organizacije. Ova struktura obezbeđuje odgovornost na svim nivoima – od najvišeg rukovodstva do timova koji posluju u različitim regionima i tržištima.

Na globalnom nivou, Odbor direktora PMI-a obezbeđuje strateški nadzor nad pitanjima održivosti. Odbor podržavaju specijalizovani komiteti, uključujući Komitet za nominacije i korporativno upravljanje (NCGC), koji nadgleda strategiju i učinak kompanije u oblasti održivosti; Komitet za reviziju i upravljanje rizicima (ARC), koji pregledava informacije o održivosti uključene u finansijsko izveštavanje i obezbeđuje pravilno funkcionisanje povezanih internih kontrola; kao i Komitet za kompenzacije i razvoj liderstva (CLDC), koji integriše rezultate u oblasti održivosti u naknade izvršnog rukovodstva putem Indeksa održivosti. Ova struktura osigurava da održivost nije samo strateški prioritet, već i pokretač odgovornosti liderstva i stvaranja dugoročne vrednosti.

Operativna odgovornost za održivost nalazi se u rukama Menadžmenta kompanije PMI, na čijem čelu je Glavni izvršni direktor (CEO), a podržava ga međusektorski Komitet za održivost koji čine visoki rukovodioci iz različitih sektora. Ovaj komitet se sastaje kvartalno kako bi razmotrio napredak ključnih pokazatelja održivosti, procenio učinak u odnosu na PMI Indeks održivosti, pratio rezultate procene materijalnosti kompanije i usmeravao javna izveštavanja. Glavni Direktor za održivost (CSO) – koji direktno izveštava Glavnom finansijskom direktoru (CFO) – ima ključnu ulogu u unapređivanju agende održivosti PMI-a, koordinisanju međusektorske implementacije i obezbeđivanju usklađenosti sa regulatornim zahtevima, kao što je EU CSRD.

Kako bi se obezbedila usklađena primena kroz celu organizaciju, PMI je formirao ekspertsku internu mrežu regionalnih i koordinatora za održivost za tržišta, koja podržava centralni tim za održivost i radne grupe specifične za pojedine programe. Ovo omogućava da se globalni prioriteti prilagode lokalnim okolnostima, jača upravljanje nefinansijskim podacima i obezbeđuje dosledno praćenje ključnih pokazatelja učinka na nivou tržišta. Kroz ovaj model, održivost se prenosi od globalne strategije, preko regionalne primene, do lokalne operativne prakse, osnažujući svako tržište da značajno doprinese održivim ambicijama PMI-a.

Na našem tržištu se ovaj upravljački okvir reflektuje tako što je lokalni Odbor direktora odgovoran za nadzor celokupnih poslovnih aktivnosti i odobravanje strateških odluka, što uključuje i nadzor uticaja, rizika i prilika povezanih sa održivošću. Odbor direktora obezbeđuje da su pitanja održivosti integrisana u dugoročni pravac i operativno upravljanje Kompanijom.

Komisija za reviziju procenjuje tačnost i potpunost finansijskih izveštaja, kao i ispunjenost uslova za konsolidovano izveštavanje. Pored toga, Komisija ima centralnu ulogu u postupcima koji se odnose na eksternog revizora.

Menadžment tim PMOP, na čelu sa Generalnim direktorom, odgovoran je za sprovođenje strategije kompanije, uključujući realizaciju inicijativa i aktivnosti iz oblasti održivosti. Menadžment tim prati učinak u oblasti održivosti, nadgleda napredak u odnosu na ključne pokazatelje (KPI-eve) i obezbeđuje usklađenost sa globalnim okvirom održivosti PMI-a.

Imenovani lokalni Koordinator za održivost (Menadžer održivosti) pruža podršku Odboru direktora i Menadžment timu kroz koordinaciju aktivnosti iz oblasti održivosti, upravljanje podacima i procesima izveštavanja, kao i kroz obezbeđivanje usklađenosti sa centralnim upravljačkim okvirom održivosti PMI-a. Ovo uključuje redovnu međusektorsku koordinaciju, stratešku i ekspertsku podršku u sprovođenju programa i aktivnosti, angažovanje zainteresovanih strana u vezi sa ESG temama i lokalno praćenje napretka.

Primenom globalnih standarda PMI-a i odgovaranjem na nacionalne regulatorne zahteve i očekivanja društva, obezbeđujemo da održivost ne bude izolovana inicijativa već sastavni deo naših svakodnevnih poslovnih aktivnosti i procesa donošenja odluka.

2.3 Podsticaji povezani sa održivošću

Od 2022. godine, PMI Indeks održivosti (Sustainability Index) čini 30% dugoročnih kompenzacija višeg menadžmenta kompanije PMI zasnovanih na učinku.

Tokom protekle dve godine, brojni akcionari PMI-a i druge zainteresovane strane istakli su uvođenje indeksa održivosti u metrike učinka izvršnih rukovodilaca kao pozitivnu praksu.

Održivost je takođe uključena u godišnju stimulativnu kompenzaciju (IC), koja se primenjuje na menadžerske pozicije širom sveta.

Više informacija o Indeksu održivosti i kako je učinak u okviru njega povezan sa sistemom kompenzacija u PMI-u možete naći na sledećem linku: [PMI Sustainability Index and Sustainability Key Performance Indicators Protocol](#).

PMOP takođe objavljuje Izveštaj o naknadama u skladu sa važećom regulativom Republike Srbije, koji možete da pogledate na sajtu www.din.co.rs.

2.4 Procena materijalnosti

Naš pristup održivosti zasniva se na proceni materijalnosti (SMA) koju je kompanija PMI uradila na globalnom nivou, u okviru koje je sagledana i prioritizovana duga lista Environmental, Social and Governance (ESG) tema. Poslednji globalni izveštaj „Sustainability Materiality Report“ (2025) objavljen je u drugoj polovini 2025. godine i možete ga pogledati na sledećem linku [SMA Izveštaj 2025](#). Izveštaj je rezultat procene urađene po principu dvostruke materijalnosti, sadrži informacije o metodologiji, kriterijumima, načinu uključivanja zainteresovanih strana i sadrži listu prioritetnih tema o kojima kompanija izveštava.

Gore pomenuti izveštaj prikazuje proces i rezultate procene materijalnosti (SMA) koju je PMI sproveo u toku 2024. godine, a koja je revidirana u prvoj polovini 2025. godine, u skladu sa zahtevima Direktive EU (2022/2464) o izveštavanju o korporativnoj održivosti, usvojene 14. decembra 2022. godine (u ovom izveštaju označene kao 'CSRD'). Uvidi predstavljeni u ovom izveštaju čine osnovu naše strategije održivosti do 2030. godine i dalje, koju će PMI predstaviti u svom sledećem godišnjem integrisanom izveštaju, planiranom za objavu u aprilu 2026. godine.

Imajući u vidu da Smernice za nefinansijsko izveštavanje, koje je objavilo Ministarstvo finansija krajem 2025. godine, nisu obavezujuće, kompanija PMOP nije uradila lokalizaciju Procene materijalnosti Grupe (PMI) za tržište Srbije. Zato je potrebno istaći da su materijalne teme identifikovane na nivou PMI korišćene i za ovaj PMOP nefinansijski izveštaj za 2025. godinu, a dodatno su pokriveno i teme o kojima je PMOP izveštavao u prethodnim nefinansijskim izveštajima radi sledljivosti.

Nakon što sprovedemo lokalnu SMA u skladu sa važećim obavezujućim propisima - sadržaj budućih objava može potencijalno varirati u zavisnosti od rezultata te procene.

2.5 Strategija, poslovni model i lanac vrednosti

Pregled strategije

PMI gradi budućnost zasnovanu na bezdimnim proizvodima koji, iako nisu bez rizika, predstavljaju znatno bolji izbor od nastavka pušenja cigareta. PMOP sledi isti pristup i time doprinosi realizaciji PMI strategije.

Naša vizija je da ovi proizvodi jednog dana u potpunosti zamene cigarete. Kako bi ostvario ovu viziju, PMI sprovodi temeljnu transformaciju svog poslovanja. Održivost se nalazi u samom središtu te transformacije, sa ciljem da se adresira i ublaži najznačajniji negativni uticaj – uticaj pušenja cigareta na zdravlje ljudi.

Svrha i vizija kompanije detaljno su opisane u PMI Izjavi o svrsi (PMI Statement of Purpose). Ovaj dokument takođe prepoznaje zainteresovane strane koje imaju ključnu ulogu u našem održivom razvoju i dugoročnom stvaranju vrednosti. Na sledećem linku možete pogledati ceo tekst PMI Izjave o svrsi: [Statement of Purpose](#).

Sveobuhvatna strategija PMI-a koja se odnosi na ciljeve postavljene u okviru Mape puta 2025 (Roadmap 2025) takođe obuhvata i druge teme održivosti koje su utvrđene kao materijalne, a odnose se na proizvode i poslovne operacije, uključujući ekološki uticaj proizvoda kao i ekološke i društvene uticaje u celokupnom lancu vrednosti. Kako bi se ovi široki aspekti adekvatno adresirali, trostruki pristup za upravljanje društvenim uticajem proizvoda dopunjen je sa još pet strategija usmerenih na različite vrste uticaja. Ukupno ovih osam strategija ravnomerno je raspoređeno između onih koje se fokusiraju na uticaj proizvoda i onih koje se odnose na uticaje poslovnih operacija.

Da bismo ostvarili našu svrhu, radikalno transformišemo naše poslovanje, i to oblikuje kako našu dugoročnu strategiju tako i usmeravanje naših resursa. Transformacija naše kompanije nije samo zamena jednog proizvoda drugim. To zahteva promenu celog našeg lanca vrednosti, kao i načina na koji se angažujemo sa svim zainteresovanim stranama i društvom uopšte. Ovo je zahtevalo sveobuhvatan pregled i reviziju celog našeg poslovnog modela, što donosi i izazove i prilike za sve aspekte našeg poslovanja, ali nam je ujedno omogućilo i da se uspešno prilagodimo potrebama i očekivanjima naših punoletnih potrošača i svih zainteresovanih strana.

U principima održivosti mi vidimo priliku za inovacije i rast, i to nam je omogućilo da kreiramo proizvode koji će ubrzati smanjenje pušenja, na mnogo brži i efikasniji način nego što to mogu da urade tradicionalne mere za kontrolu upotrebe duvana.

Transformacija proizvoda: Inovacije za bolje proizvode

Naši proizvodi predstavljaju najvidljiviji aspekt PMI transformacije. Tokom proteklih petnaest godina, PMI je uspeo da primeni naučne i tehnološke inovacije kako bi razvio alternative cigaretama, naučno potkrepljene kao bolji izbor za punoletne pušače u odnosu na nastavak pušenja. Kako bi postigao budućnost bez duvanskog dima, PMI neumorno radi na tome da cigarete učini zastarelim, zamenjujući ih manje štetnim alternativama što je brže moguće. PMI proširuje dostupnost ovih proizvoda unapređivanjem i diversifikacijom portfolija bezdimnih alternativa kako bi odgovorio na različite potrebe i preferencije punoletnih korisnika. Istovremeno, PMI preduzima konkretne korake ka izgradnji temelja svog budućeg poslovanja u oblasti wellnesa i zdravlja.

Interna transformacija: Nova organizacija i lanci vrednosti

Od trenutka kada je objavio svoju viziju sveta bez duvanskog dima, PMI prolazi kroz značajnu internu transformaciju koja se odvija paralelno sa napretkom na ovom putu. Interno, PMI nastavlja da ulaže u svoje zaposlene kroz programe prekvalifikacije i unapređivanja znanja, kako bi se izgradile kompetencije potrebne za doprinos poslovnoj tranziciji. Istovremeno, PMI zapošljava vrhunске stručnjake i uvodi nove kompetencije. Kompanija takođe implementira nove načine rada, postajući sve digitalizovanija i projektno orijentisana organizacija, sa snažnim fokusom na potrošače, agilnost i donošenje odluka zasnovano na podacima.

Pored sopstvenih operacija, PMI transformiše svaki deo svog vrednosnog lanca kako bi podržao ostvarenje svojih ciljeva, uz puno razumevanje izazova koje ove promene nose i uz aktivnu podršku svima koji su tim promenama pogođeni – kako u direktnim, tako i u indirektnim operacijama.

Eksterna transformacija: Novi pristup saradnji sa zainteresovanim stranama

Saradnja sa spoljnim zainteresovanim stranama od ključnog je značaja za ostvarivanje PMI vizije. Da bi transformacija bila uspešna, potrebno je zajedno sa različitim delovima društva graditi novu paradigmu u kojoj cigarete više nemaju mesto. Kontinuirana saradnja omogućava izgradnju zajedničkog razumevanja ključnih pitanja, pravovremeni odgovor na izazove, identifikovanje potencijalnih oblasti za kompromis i pronalaženje rešenja koja su korisna za zainteresovane strane, kao i za dugoročni poslovni uspeh PMI.

Poslovni model i opis lanca vrednosti

Naš model stvaranja vrednosti zasniva se na širokom spektru resursa, uključujući ljudski, intelektualni, prirodni, proizvodni, društveni i finansijski kapital, koje kompanija kontinuirano razvija i unapređuje. PMI koristi znanja i veštine svoje globalne, raznolike radne snage, neguje kulturu saradnje, stalnog učenja i profesionalnog razvoja i na taj način jača svoj ljudski kapital. Inovacije, pokretane intenzivnim istraživačko-razvojnim aktivnostima, obezbeđuju da intelektualni kapital PMI-a ostane na najvišem nivou.

Upravljanje prirodnim kapitalom zasniva se na odgovornim praksama nabavke i efikasnoj upotrebi sirovina. Proizvodni kapital, uključujući fabrike i razvijene distributivne mreže, omogućava efikasnu proizvodnju i plasman celokupnog portfolija proizvoda. Društveni kapital jača se kroz čvrste odnose sa zainteresovanim stranama, dosledno poštovanje propisa i aktivno učešće u multisektorskim inicijativama. Finansijski kapital se usmerava strateški, sa ciljem postizanja održivog rasta.

Rezultati ovakvog modela stvaranja vrednosti ogledaju se u brojnim opipljivim i neopipljivim koristima za potrošače, investitore i druge zainteresovane strane. Punoletni korisnici PMI bezdimnih proizvoda dobijaju pristup naučno procenjenim boljim alternativama pušenju cigareta. Investitori mogu da očekuju stabilne finansijske rezultate zasnovane na efikasnoj alokaciji resursa, dok šira zajednica ima koristi od posvećenosti PMI-a transparentnosti, etičkom poslovanju i održivosti.

Integracijom svih ovih vrsta kapitala i fokusom na rezultate koji stvaraju vrednost za kompaniju i njene zainteresovane strane, PMI teži održivom rastu, dugoročnoj vrednosti i daljem učvršćivanju svoje transformacije ka poslovanju u skladu sa vizijom budućnosti bez duvanskog dima.

Upstream / Ulazne aktivnosti

PMI filijale u Srbiji su deo globalne PMI grupe, te zato značajan deo našeg „upstream“ lanca vrednosti čine centralizovane nabavne, logističke i operativne funkcije PMI-a. Ove aktivnosti obuhvataju globalnu nabavku duvana, elektronskih komponenti, ambalaže i drugih direktnih materijala, kao i usluge koje pružaju drugi PMI entiteti – uključujući istraživanje i razvoj, nabavku opreme, IT i druge specijalizovane funkcije.

U naše lokalne „upstream“ aktivnosti spada i nabavka materijala i usluga potrebnih za funkcionisanje fabrike u Nišu, kao što su rezervni delovi, održavanje opreme, tehnički servisi, profesionalne usluge i različite kategorije operativne podrške. Ove komponente čine osnovu za nesmetano obavljanje proizvodnih procesa i ukupnu stabilnost operacija.

Sopstvene operacije

U Srbiji poslujemo kroz dva entiteta:

PMI Operations a.d. Niš (PMOP) koja predstavlja jednu od najmodernijih PMI fabrika koja se nalazi u Nišu i proizvodi cigarete i druge duvanske proizvode za više od 50 PMI tržišta. Tokom 2025. godine završena je prva faza investicije u proširenje fabrike, najavljena 2023. godine, sa ciljem uspostavljanja nove proizvodne linije za bezdimne proizvode. Ovo predstavlja važnu prekretnicu u transformaciji naše fabrike u skladu sa vizijom budućnosti bez duvanskog dima.

PMI Services d.o.o. Beograd (PMSE), upravlja komercijalnim aktivnostima, razvojem prodajnih strategija i poslovnih modela, strategijom cena i komercijalnim operacijama, funkcijama kao što su finansije, nabavka, ljudski resursi, IT, pravni poslovi, strateško planiranje i korporativni poslovi. Ove funkcije omogućavaju efikasno upravljanje lokalnim tržištem. Pored toga upravlja i regionalnim centrima ekspertize za finansije i nabavku.

Downstream / Izlazne aktivnosti

PMOP distribuira svoje proizvode preko distributera na domaćem tržištu koji dalje distribuira proizvode kroz razvijenu mrežu koja obuhvata indirektnu maloprodaju, specijalizovane partner prodavnice i e-commerce kanale za bezdimne proizvode. Komercijalizacija cigareta funkcioniše kroz B2B model, dok bezdimni proizvodi obuhvataju i B2C model. Bezdimni portfolio uključuje i centar za podršku potrošača, servis i programe podrške punoletnim korisnicima.

Krajnji korisnici su punoletni pušači i odrasli korisnici nikotinskih proizvoda.

U delu lanca vrednosti nakon upotrebe proizvoda, PMOP sprovodi inicijative u partnerstvu sa odabranim dobavljačima za upravljanje otpadom nakon upotrebe, uključujući i programe reciklaže. Ove aktivnosti predstavljaju važan segment naših ESG obaveza i doprinosa cirkularnim praksama.

Logističke aktivnosti odvijaju se kroz sve segmente lanca vrednosti:

- **Upstream:** ulazni transport materijala, rezervnih delova i opreme ka fabrici u Nišu.
- **Sopstvene operacije:** interna logistika i skladištenje u okviru proizvodnog kompleksa.
- **Downstream:** skladištenje gotovih proizvoda u distributivnim centrima i isporuka proizvoda prodajnim partnerima.

Sve logističke aktivnosti osmišljene su tako da obezbede efikasan, bezbedan i održiv protok materijala i proizvoda kroz čitav lanac vrednosti.

2.6 Ciljevi i politike

PMI 2025 Roadmap

PMI *Mapa puta do 2025. godine* ([PMI Roadmap 2025](#)) definiše naše ključne ciljeve i usmerava sprovođenje dugoročne strategije kompanije. Više detalja o ovom dokumentu možete naći na sledećem linku: [Our-2025-roadmap](#).

Ovaj plan, koji je realizovan do kraja 2025. godine, obuhvata 11 glavnih ciljeva povezanih sa osam strategija koje imaju za cilj da adresiraju prioritete održivosti identifikovane kroz PMI procenu materijalnosti iz 2021. godine. PMI će objaviti rezultate postignute po svim ciljevima u *Mapi puta do 2025.* u okviru svog Integrisanog izveštaja u aprilu 2026. godine. Nakon zaključivanja ciljeva iz *Mape puta do 2025. godine*, PMI će predstaviti i novu, unapređenu strategiju održivosti pod nazivom *Value Plan 2030+* koja će pokrivati period nakon 2025. Naši budući izveštaji će biti usklađeni sa ovim ažuriranim planom.

Mapa puta do 2025. godine pruža jasan okvir zainteresovanim stranama, jasno prikazujući društvene i ekološke uticaje koje želimo da postignemo kroz primenu naših strategija – kako u pogledu proizvoda, tako i u okviru naših operacija. Ispunjenje ovih ciljeva merimo kroz ključne pokazatelje učinka koji sačinjavaju naš [Sustainability Index](#) na globalnom nivou.

Kompanija PMOP ne definiše posebne ciljeve na nivou filijale, već svoju strategiju i prioritete usklađuje sa globalnom PMI strategijom, dok svojim rezultatima direktno doprinosi ostvarenju ukupnih ciljeva grupe. Za nas održivost prevazilazi puko upravljanje rizicima, negativnim uticajima ili unapređenje operativne efikasnosti – ona predstavlja važnu priliku za inovacije, razvoj i dugoročno stvaranje vrednosti zasnovano na jasnoj svrsi i merljivim rezultatima.

U skladu sa PMI pristupom, i u Srbiji se fokusiramo na društvene i ekološke uticaje proistekle iz naših proizvoda („šta“ proizvodimo), kao i na uticaje koje stvaraju naše operacije („kako“ proizvodimo). Lokalno, to obuhvata kontinuiranu modernizaciju proizvodnih procesa u Nišu, jačanje kompetencija zaposlenih, unapređenje bezbednosnih, ekoloških i radnih standarda, kao i aktivno učešće u razvoju zajednice i partnerstava koja omogućavaju održiv i odgovoran rast.

PMI politike za upravljanje materijalnim temama

PMI je uspostavio sveobuhvatan set globalnih politika koje uređuju ključne materijalne teme u oblasti životne sredine, društvenih uticaja i upravljanja. Ove politike se primenjuju na sve filijale, uključujući i PMOP u Srbiji, i predstavljaju okvir za odgovorno upravljanje celim lancem vrednosti.

- **Politika zaštite životne sredine**
([Environmental Policy](#))

Obuhvata PMI obaveze za upravljanje uticajima na životnu sredinu: smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte, energetska efikasnost, prelazak na obnovljive izvore energije, smanjenje plastičnog otpada i uvođenje principa cirkularne ekonomije.

- **Principi odgovorne nabavke**
([Responsible Sourcing Principles - RSP](#))

Postavljaju obavezna pravila za sve dobavljače – uključuju ljudska prava, standarde rada, zaštitu životne sredine, zabranu dečjeg i prinudnog rada, etičke poslovne prakse i zahteve za sledljivost.

- **Manifest nulte deforestacije**
([Zero Deforestation Manifesto - ZDM](#))

Definiše obaveze PMI u sprečavanju krčenja šuma u lancu vrednosti, posebno u nabavci duvana i materijala na bazi drveta, i promoviše održive prakse korišćenja zemljišta.

- **Standard za eko-dizajn sertifikaciju proizvoda**
([Eco-Design / Eco-Certification Standard](#))

Postavlja interne standarde za dizajn elektronskih bezdimnih uređaja: smanjenje upotrebe novih materijala, mogućnost popravke i reciklaže, održivi materijali i energetska efikasnost uređaja.

- **Kodeks radnih praksi u poljoprivredi**
([Agricultural Labor Practices \(ALP\) Code](#))

Definiše standarde rada za sve farme sa kojima PMI saraduje u globalnoj nabavci duvana – obuhvata zabranu dečjeg rada, bezbedne uslove rada, radna prava, pravedne zarade i slobodu udruživanja.

- **Kodeks za dizajn, marketing i prodaju bezdimnih proizvoda**
([Code for Design, Marketing & Sales of Smoke-Free Products](#))

Uređuje način na koji se razvijaju, dizajniraju, plasiraju i prodaju bezdimni proizvodi – uz stroga pravila o odgovornom marketingu, zaštiti maloletnika i transparentnoj komunikaciji zasnovanoj na nauci.

- **Kodeks za dizajn, marketing i prodaju konvencionalnih proizvoda koji sagorevaju** ([Code for Design, Marketing & Sales of Combusted Products](#))

Slično prethodnom, ali primenjen na tradicionalne duvanske proizvode koji sagorevaju – uključuje ograničenja u pogledu marketinga, obaveze o zaštiti maloletnika i principe odgovorne komunikacije.

- **Politika upravljanja talentima i performansama (Talent & Performance Management Policy)**

Upravlja razvojem talenata, praćenjem i prepoznavanjem performansi, obukama i razvojem zaposlenih na svim PMI tržištima, uključujući i Srbiju.

- **Kodeks ponašanja**
([Code of Conduct](#))

Osnovni dokument koji obuhvata etičke principe, integritet, borbu protiv korupcije, odgovorno ponašanje prema zaposlenima, tržištu i zajednici.

- **Principi eksterne komunikacije i angažovanja sa zainteresovanim stranama (External Communications & Engagement Principles)**

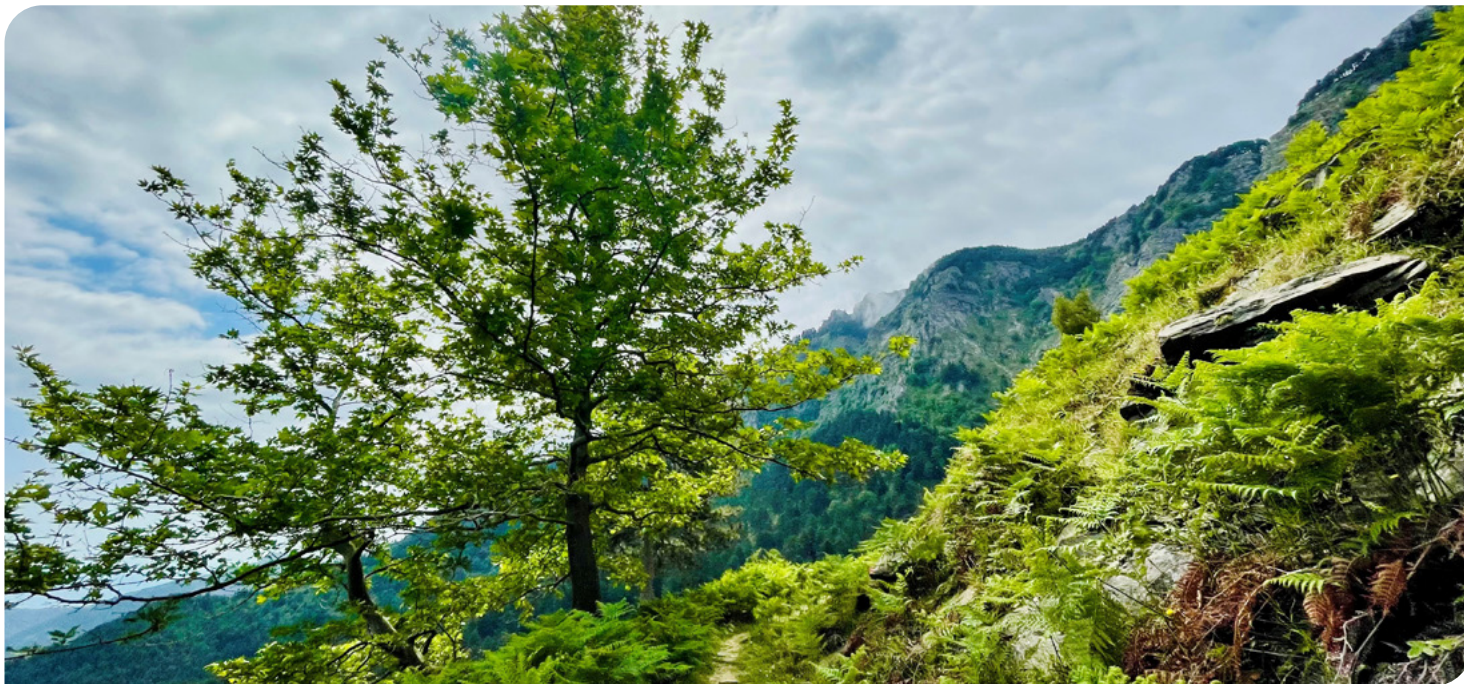
Uređuje načela transparentne komunikacije sa spoljnim akterima, uključujući naučnu zajednicu, regulatore i širu javnost – posebno za teme koje se odnose na naučne tvrdnje i zdravlje.

- **Politika „poznaj svog kupca“ i sprečavanja preusmeravanja proizvoda (Know Your Customer and Anti-Diversion Policy)**

Definiše kontrole koje sprečavaju preusmeravanje proizvoda i ilegalnu trgovinu – uključuju nadzor kupaca, praćenje zapremina, ugovorne klauzule, sisteme praćenja (Tracking & Tracing) i obavezne procene rizika.

- **Principi o poštovanju ljudskih prava**
([Human Rights Commitment](#))

Okvir koji obuhvata zaštitu ljudskih prava kako zaposlenih tako i radnika u lancu vrednosti – uključuje zabranu prinudnog i dečjeg rada, slobodu udruživanja, prava na pritužbe, jednake mogućnosti i zaštitu najranjivijih grupa.

Podaci o životnoj sredini

Efikasno upravljanje zaštitom životne sredine u okviru naših operacija i lanca snabdevanja osmišljeno je da obezbedi stalni napredak u ovoj oblasti, znatno više od ispunjenja zahteva važećih zakona i propisa u našoj zemlji. Posvećeni smo stalnom unapređenju naših poslovnih aktivnosti kako bismo postigli najviše standarde održivosti, u skladu sa globalnom Politikom o zaštiti životne sredine koji je objavila kompanija PMI (za više informacija pogledajte [PMI Environmental Policy](#)).

Iako je poboljšanje ekoloških performansi u okviru naših proizvodnih aktivnosti od vitalnog značaja, većina uticaja naših operacija na životnu sredinu nastaje negde drugde u okviru lanca vrednosti, a posebno u pogledu GHG emisija i otpada koji generišu potrošači. Zato je saradnja sa dobavljačima, maloprodavcima, udruženjima građana i državom ključna za postizanje ekoloških ciljeva.

Naša fabrika u Nišu radi redovno ažuriranje planova iz oblasti zaštite životne sredine, zaštite od požara i ostalih povezanih oblasti koje potvrđuju relevantne državne institucije.

PMOP je u toku 2025. godine ažurirao i usvojio plan upravljanja otpadom u skladu sa planom revizije planskih dokumenata.

3.1 Klimatske promene

Klimatske promene predstavljaju jedan od najsloženijih izazova savremenog doba, sa sve izraženijim uticajem na ekosisteme, ekonomiju i društvo u celini. U takvom okruženju, PMI je definisao jasnu ambiciju i sveobuhvatan pristup upravljanju svojim uticajem na klimu, zasnovan na naučno potvrđenim ciljevima, transparentnom praćenju rezultata i stalnom unapređivanju procesa u celom lancu vrednosti. Kao deo PMI grupe, naša kompanija u Srbiji u potpunosti se oslanja na globalnu strategiju i saraduje u njenoj primeni, doprinoseći ostvarenju grupnih ciljeva kroz lokalne inicijative i operativna unapređenja.

Globalni okvir – PMI pristup klimatskim promenama

PMI tranzicioni plan za ublažavanje klimatskih promena (PMI Climate Transition Plan) podrazumeva sveobuhvatnu strategiju usklađenu sa Pariskim sporazumom i usmerenu na smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG). Naša kompanija predstavlja deo ovog globalnog pristupa PMI-a.

Strategija i ključni elementi koji čine PMI tranzicioni plan opisani su u nastavku:

PMI ciljevi za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG):

- Smanjenje apsolutnih emisija u obimu scope 1 i 2 za 50% do 2030. godine u odnosu na baznu 2019. godinu. Ovaj cilj je odobren od strane Science Based Targets initiative (SBTi).
- Postizanje ugljenične neutralnosti za direktne emisije (scope 1 i 2) do 2025. godine.
- Obezbeđivanje da 100% električne energije koju kompanija koristi ili kupuje potiče iz obnovljivih izvora.
- Smanjenje apsolutnih scope 3 emisija u kategoriji šumarstvo, zemljište i poljoprivreda (FLAG) za 33,3% do 2030. godine u odnosu na 2019., kao i smanjenje od 72% do 2040. godine. Ovi ciljevi su odobreni od strane Science Based Targets initiative, uz međucilj smanjenja od 18% do 2025. godine.
- Smanjenje intenziteta CO₂e u procesu sušenja duvana za 75% do 2025. godine u odnosu na 2019. godinu.
- Dostizanje neto-nultih (Net Zero) apsolutnih emisija CO₂e u obimu scope 1+2+3 do 2040. godine. Ovaj cilj je odobren od strane Science Based Targets initiative.
- Najmanje 15% dobavljača prema vrednosti nabavke (u okviru kategorije kupljene robe i usluga) mora imati naučno zasnovane ciljeve do 2025. godine. Ovaj cilj je odobren od strane Science Based Targets initiative.

Ovi ciljevi čine osnovu PMI tranzicionog plana i deo su šire strategije stvaranja održivijeg poslovanja, koja uključuje: unapređenje energetske efikasnosti, optimizaciju procesa, zamenu fosilnih goriva obnovljivim izvorima energije, razvoj održivijih materijala, kao i stalni dijalog sa dobavljačima i partnerima. Filijale, uključujući i filijalu u Srbiji, nemaju svoje pojedinačne lokalne ciljeve, već doprinose ostvarenju globalnih ciljeva kroz realizaciju mera i inicijativa u okviru lokalnih operacija.

Očekivane mere dekarbonizacije i njihov doprinos ostvarivanju ciljeva smanjenja emisija GHG detaljno su predstavljeni u PMI Low-Carbon Transition Plan-u.

Mere dekarbonizacije u Scope 1 i 2

Smanjenje emisija u okviru Scope 1 i 2 kompanije PMI zasniva se na tri glavna programska stuba: inicijativama energetske efikasnosti, prelasku na obnovljive izvore energije i ulaganjima u vozni park sa niskim ugljeničnim emisijama.

- Inicijative energetske efikasnosti: Najpre promovisemo i primenjujemo operativna poboljšanja u našim fabrikama kako bismo smanjili potrošnju energije i sprečili stvaranje otpada, koristeći programe, tehnologije i angažovanje zaposlenih kako bismo podstakli „zero-loss” način razmišljanja.
- Prelazak na obnovljive izvore energije: Drugi ključni pristup zasniva se na tranziciji ka obnovljivim izvorima energije i elektrifikaciji procesa grejanja, uz rešenja koja su prilagođena lokalnim uslovima i infrastrukturi naših različitih proizvodnih lokacija.
- Vozni park sa niskim emisijama ugljenika: Ulažemo u vozila sa niskom emisijom, promovisemo ekološki odgovornu vožnju kroz ciljana obučavanja i telematičke sisteme, i dajemo prioritet elektrifikaciji flote – sve to uz centralizovan pristup upravljanju voznim parkom.

Mere dekarbonizacije u Scope 3

U skladu sa ambicijom da dostigne Net Zero u celom lancu vrednosti do 2040. godine, PMI se fokusira na prirodna rešenja zasnovana na ekosistemima, angažovanje dobavljača, održivi dizajn i optimizaciju logistike.

Scope 3 aktivnosti PMI a obuhvataju sledeće ključne grupe aktivnosti:

- Prirodna rešenja zasnovana na ekosistemima: Ovaj pristup se bavi emisijama iz oblasti šumarstva, zemljišta i poljoprivrede (FLAG). U skladu sa našom posvećenošću uspostavljanju lanaca snabdevanja bez krčenja šuma za duvan i materijale na bazi papira i celuloze – koji čine najveći deo korišćenja zemljišta u našem lancu vrednosti – ove inicijative smatramo ključnim za sprečavanje emisija ugljenika koje nastaju usled konverzije ili degradacije zemljišta.
- Angažovanje dobavljača: Težeći da adresiramo kombinaciju FLAG i industrijskih emisija, fokusiramo se na dekarbonizaciju našeg lanca snabdevanja kroz strateške prakse nabavke i ciljanu saradnju sa dobavljačima.

- Održivost kroz dizajn: Nastojimo da kontinuirano unapređujemo dizajn proizvoda prateći standarde ekološkog dizajna i ugrađujući principe cirkularnosti, što doprinosi direktnom ili indirektnom smanjenju emisija ugljenika.
- Optimizacija logistike: Kako bismo obezbedili isporuku materijala PMI-u i proizvoda našim kupcima, fokusiramo se na smanjenje emisija iz logistike, što obuhvata transport i isporuku vazduhom, morem i kopnom, kao i skladištenje i distribuciju.

GHG emisije

PMI svake godine izrađuje sveobuhvatni inventar emisija GHG, obuhvatajući Scope 1, 2 i 3 emisije u skladu sa međunarodnim standardima (GHG Protocol). Emisije se analiziraju po izvorima, uključujući potrošnju energije u proizvodnim pogonima, nabavku materijala, logistiku, korišćenje proizvoda i njihov kraj životnog ciklusa.

PMOP godišnje prati i izveštava o emisijama gasova sa efektom staklene bašte (GHG) iz direktnih i indirektnih izvora u okviru scope 1 i scope 2. Ovi obimi obuhvataju emisije iz potrošnje goriva u našim operacijama, kao i emisije povezane sa korišćenjem električne energije i toplotne energije.

Podaci o emisijama iz scope 3 obuhvataju emisije u celom lancu vrednosti i izračunavaju se na grupnom nivou. Kako se ovi podaci ne izračunavaju na nivou pojedinačnih tržišta, u ovom izveštaju prikazujemo samo scope 1 i scope 2 emisije koje se odnose na PMOP lokalne operacije.

Direktne i indirektne GHG emisije PMOP

Kategorija	Emisije (tCO ₂ e) 2025	Emisije (tCO ₂ e) 2024	Emisije (tCO ₂ e) 2023
Scope 1 - Direktne emisije	3,997.35	4,108.43	4,203.94
Scope 2 - Indirektne emisije:			
Scope 2 Location-based metoda	14,383.15	16,091.47	14,792.45
Scope 2 Market-based metoda	0	0	0
Ukupne emisije (Scope 1 + Scope 2 Location-based metoda)	18,380.5	20,199.9	18,996.39
Ukupne emisije (Scope 1 + Scope 2 Market-based metoda)	4,027.25	4,108.44	4,203.94

Klimatski rizici i analiza otpornosti

PMI periodično sprovodi sveobuhvatnu procenu klimatskih rizika i prilika kroz scenario analize usklađene sa preporukama TCFD i međunarodnim klimatskim modelima (1.5°C, 2°C i 3°C scenariji). Analize obuhvataju fizičke rizike (kao što su ekstremne temperature, poplave, suše) i tranzicione rizike (kao što su regulatorne promene, poremećaji u snabdevanju, povećanje cena energije).

PMI pristup adaptaciji uključuje:

- unapređenje energetske infrastrukture i procesa,
- planiranje kontinuiteta poslovanja,
- diversifikaciju dobavljačkog lanca,
- tehnička rešenja za smanjenje ranjivosti na promene u temperaturi i vlažnosti,
- razvoj novih poljoprivrednih protokola i praksi (npr. efikasnija primena đubriva, poboljšana efikasnost sušenja duvana).

Ova rešenja se primenjuju grupno i prilagođavaju lokalnim tržištima.

Dekarbonizacija u praksi – doprinos naše filijale

U okviru naše fabrike u Nišu, kao i u celokupnom poslovanju u Srbiji, sprovodimo niz aktivnosti koje doprinose globalnim ciljevima PMI u oblasti klimatskih promena. Naše ključne inicijative u 2025. godini uključuju:

Energetski izvori i ugljenična neutralnost

- Fabrički pogon u Nišu koristi 100% električne energije iz obnovljivih izvora, čime se u potpunosti eliminišu emisije iz Scope 2.
- PMOP fabrika je deklarirana kao ugljenično neutralna, u skladu sa PMI Carbon Neutrality strategijom i verifikacijom nezavisne kuće SGS.

Potrošnja energije i energetska miks PMOP

Izvor energije	Potrošnja (MWh) 2025	Potrošnja (MWh) 2024	Potrošnja (MWh) 2023
Priradni gas	19,720.51	20,274.54	20,742.62
Benzin	0	0	0
Dizel	0	0	0
Električna energija (iz obnovljivih izvora)	0	0	0
Električna energija (iz obnovljivih izvora)	21,403,500	20,957,895	20,869,712
Energija iz obnovljivih izvora proizvedena na sajtu	47.45	51.33	48.23
Ukupno	21,423,267.96	20,978,220.87	20,890,502.85

Energetska efikasnost i tehnološka unapređenja

Naša fabrika kontinuirano unapređuje tehničke sisteme i procese, u cilju smanjenja potrošnje energije i zamene fosilnih goriva. U skladu sa strategijom i lokalnim planom, realizacija inženjerskih rešenja odvija se u fazama, tako da je u 2025. u PMOP fabrici u Nišu nastavljena realizacija sledećih faza projekata započetih u prethodnom periodu:

- implementacija tehnologije adijabatskog dovlaživanja koja smanjuje potrošnju prirodnog gasa,
- nadogradnja opreme parnog sistema kroz instalaciju venturi parnih zamki,
- izolacija povratnih vodova kondenzata radi smanjenja toplotnih gubitaka,
- redovna modernizacija opreme radi povećanja pouzdanosti i smanjenja gubitaka energije

U skladu sa povećanim obimom proizvodnje poslednjih godina, lokalni tim je uspeo da dodatno smanji specifičnu potrošnju energije za 3% u odnosu na prethodnu godinu (kWh po jedinici proizvodnje), zahvaljujući doslednoj implementaciji inženjerskih rešenja i unapređenja procesa.

Niskougljenični vozni park

- 94% ukupnog voznog parka u Srbiji čine hibridna vozila, sa planom daljeg prelaska na alternativne pogone,
- svi korisnici službenih vozila prolaze obuku „defense driving“ radi smanjenja potrošnje goriva i emisija,
- GPS sistemi prate stil vožnje i motivišu optimizaciju potrošnje.

3.2 Vodni resursi

Voda je jedan od najvažnijih prirodnih resursa, ali ujedno i jedan od najugroženijih usled klimatskih promena. Odgovorno upravljanje vodama predstavlja ključni element u smanjenju ekološkog otiska i izgradnji otpornijih lokalnih zajednica. U PMOP-u vodu posmatramo kao strateški resurs i upravljamo njom kroz sistemske, merljive i odgovorne prakse, usklađene sa globalnim standardima PMI-a.

Naš pristup obuhvata:

- Optimizaciju potrošnje vode u svim segmentima proizvodnje.
- Sistematsko praćenje i analitiku potrošnje kroz redovne inspekcije, merenja i revizije.
- Upravljanje i tretman otpadnih voda u skladu sa zakonskim propisima i internim zahtevima.
- Integraciju AWS standarda kao globalnog okvira za odgovorno upravljanje vodama.

Naš sistem upravljanja vodama

Kako bismo osigurali odgovornu i racionalnu potrošnju vode, primenjujemo sledeće procese:

- Detaljno merenje i monitoring – praćenje potrošnje po sektorima i linijama, identifikovanje odstupanja i prilika za optimizaciju.
- Revizije i inspekcije – redovni pregledi opreme, distribucionog sistema i kritičnih tačaka potrošnje.
- Optimizacija tehnoloških režima – fine regulacije procesa u cilju smanjenja nepotrebnog zahvatanja vode.
- Preventivno održavanje – sprečavanje gubitaka, curenja i neefikasnosti u sistemima.

Alliance for Water Stewardship (AWS)

PMI je još 2018. godine započeo proces implementacije AWS standarda, globalno priznatog okvira za odgovorno upravljanje vodama. PMOP Niš se priključio ovoj inicijativi 2022. godine, a zvaničan AWS sertifikat dobili smo u februaru 2023. godine.

U skladu sa globalnom strategijom, fabrika je u 2025. godini aplicirala za resertifikaciju na novi trogodišnji period. Revizorska kuća WSAS (Water Stewardship Assurance Services) koja je zadužena za AWS sertifikaciju posetila je fabriku u oktobru 2025. godine, dok je finalna potvrda resertifikacije dostavljena u februaru 2026. godine.

O AWS standardu

AWS standard razvila je međunarodna organizacija *Alliance for Water Stewardship* iz Škotske. Standard okuplja privatni sektor, državne institucije, javne organizacije, akademsku zajednicu i lokalne zajednice sa zajedničkom misijom očuvanja vodnih resursa.

Osnova standarda počiva na principu „Misli globalno, deluj lokalno“, uz aktivno uključivanje relevantnih zainteresovanih strana u slivu.

Implementacijom AWS standarda PMOP nastoji da:

- Kreira kredibilan model odgovornog upravljanja vodama.
- Podstakne druge velike korisnike vode u slivu da analiziraju svoje uticaje i rizike.
- Razvije platformu za kolektivno delovanje, zajedničko upravljanje rizicima i unapređenje vodnih resursa na teritoriji na kojoj poslujemo.

Plan upravljanja vodama i Akcioni plan

U saradnji sa internim timovima i eksternim zainteresovanim stranama PMOP je definisao plan zasnovan na pet ključnih oblasti AWS standarda. Aktivnosti su grupisane u dve kategorije:

1. Društvene aktivnosti

- Učešće u lokalnim projektima vezanim za očuvanje i upravljanje vodama.
- Prikupljanje podataka i procena najkritičnijih rizika.
- Zajednički rad sa lokalnim institucijama i zajednicom – edukacija, razmena praksi, povratne informacije.

2. Tehničko-tehnološke aktivnosti

- Implementacija novih tehnoloških rešenja za uštedu vode.
- Unapređenje efikasnosti opreme i procesa.
- Smanjenje upotrebe vode za piće u operacijama.

Društvene aktivnosti PMOP u 2025. godini:

- EcoLogic Expo – treća godina podrške**
 PMOP je i 2025. godine bio partner manifestacije *EcoLogic Expo*, održane 5. juna u Niškoj tvrđavi povodom Svetskog dana zaštite životne sredine. Fokus je bio na zelenim tehnologijama, cirkularnoj ekonomiji i značaju očuvanja vodnih resursa. Posetioци su imali priliku da se upoznaju sa principima cirkularnosti u PMOP-u, kao i sa održivim praksama vezanim za upravljanje otpadnim vodama i zaštitu vodnih resursa.
- Nedelja održivog razvoja – april 2025.**
 Interno organizovana manifestacija posvećena edukaciji zaposlenih o ključnim temama životne sredine, uključujući vodu, otpad i bezbednost i zdravlje na radu. Kroz igre, radionice i kvizove zaposleni su osvežili znanje i dobili uvid u rezultate ostvarene u prethodnom periodu.
- Učešće u lokalnim ekološkim akcijama**
 Zaposleni i njihove porodice tradicionalno učestvuju u akcijama čišćenja i pošumljavanja, poput „Trash Challenge“ i „Neka Niš diše“, u organizaciji Banker Radija uz podršku JKP Mediana. Ove aktivnosti doprinose jačanju svesti o značaju zaštite životne sredine i unapređenju lokalnih zajednica.

Tehničko-tehnološke aktivnosti PMOP u 2025. godini:

- Upravljanje atmosferskim vodama sa parkinga**
 U okviru velikog infrastrukturnog projekta instaliran je namenski retenzioni sistem sa taložnikom za vodu sa parkinga koji omogućava prikupljanje i privremeno skladištenje atmosferskih voda, smanjenje rizika od poplava i postepen proces filtracije.

 Da bi se osigurao kvalitet otpadne vode, atmosferska voda se tretira pomoću specijalizovanog prečištača i separatora za atmosferske vode koji uklanja sedimente, ulja i druge površinske zagađivače pre ispuštanja. Ovo rešenje pomaže u ublažavanju uticaja nepropusnih površina na životnu sredinu i podržava naše šire ciljeve održivosti.
- Tretman otpadnih voda iz nove proizvodne oblasti**
 Instalirana je posebna jedinica za hemijski tretman procesnih otpadnih voda iz novog proizvodnog pogona za bezdimne proizvode, u cilju obezbeđivanja usklađenosti sa propisima o zaštiti životne sredine, smanjenja opterećenja zagađujućim materijama i unapređenja pouzdanosti sistema otpadnih voda.

U 2025. godini ukupno je iz sistema javnog vodosnabdevanja zahvaćeno 75,067m³, a u efluent ispušteno 45,038.6 m³.

Ukupna potrošnja vode u najvećoj meri zavisi od volumena proizvodnje u fabrici. Zato različitim inicijativama za uštedu vode, odnosno njeno racionalno korišćenje dolazimo do rezultata koji se naziva specifična potrošnja vode. Ovaj rezultat meri potrošnju vode po milionu proizvedenih cigareta u fabrici, i iz godine u godinu se smanjuje. U toku 2025. specifična potrošnja vode smanjena je za 3% u odnosu na 2024. godinu.

Potrošnja vode

Pokazatelj	Jedinica	2025	2024	2023
Ukupno zahvaćena voda	m ³	75,067	73,935	72,607
Ukupno ispuštena voda	m ³	45,038.6	44,361	43,564.2
Ukupno potrošena voda	m ³	30,028.4	29,574	29,042.8

3.3 Biodiverzitet

Biodiverzitet predstavlja materijalnu temu iz oblasti održivosti za PMI i sastavni je deo globalne strategije očuvanja prirode. Pristup PMI-a zasniva se na zaštiti biodiverziteta, zaustavljanju krčenja šuma i odgovornom upravljanju vodnim resursima – posebno u oblastima koje su najizloženije rizicima, kao što su regioni uzgoja duvana.

PMI ove aktivnosti sprovodi kroz integrisane akcione planove i partnerstva sa dobavljačima, poljoprivrednim zajednicama i stručnim organizacijama, sa fokusom na odgovorno upravljanje zemljištem, vodama i prirodnim staništima. Ovaj pristup obuhvata i procene rizika po biodiverzitet u okviru ključnih geografskih područja u kojima kompanija nabavlja sirovine.

Sa stanovišta PMOP Niš, nisu identifikovani specifični lokalni rizici ili značajni negativni uticaji u oblasti biodiverziteta, što potvrđuju i procene operativnih procesa i lokacije fabrike. Aktivnosti PMOP-a stoga se fokusiraju na sprovođenje grupnih politika, praćenje eventualnih promena u spoljašnjem okruženju i obezbeđivanje da sve operacije ostanu u potpunosti usklađene sa PMI standardima i regulatornim zahtevima. Budući da u okviru lokalnih operacija nije utvrđen materijalan rizik po biodiverzitet, PMOP nije sprovodio posebne lokalne programe u ovoj oblasti, već doprinosi globalnim ciljevima kroz usaglašeno upravljanje resursima, zaštitu životne sredine i primenu principa održivog poslovanja.

3.4 Cirkularna ekonomija i korišćenje resursa

Naš pristup cirkularnosti

Razumemo potrebu da se bavimo temom uticaja naših proizvoda na životnu sredinu, pored njihovog uticaja na zdravlje. Kao lokalna filijala PMI-a, primenjujemo globalno definisane principe cirkularnosti koji se razvijaju na nivou Grupe. Ovi standardi i politike obuhvataju integraciju cirkularnih rešenja u rane faze razvoja proizvoda, odgovorno upravljanje materijalima, smanjenje otpada tokom upotrebe i na kraju životnog veka proizvoda, kao i sisteme za povraćaj i reciklažu. Paralelno sa time, posvećeni smo unapređenju održivosti i u našim operacijama—kroz racionalno korišćenje resursa, smanjenje proizvodnog otpada i povećanje mogućnosti reciklaže—u potpunoj usklađenosti sa PMI grupnim politikama i ciljevima.

PMI-jev globalni okvir predviđa integraciju principa cirkularnosti u sve faze razvoja proizvoda, uz primenu standarda koji promovišu dizajn bez otpada, veću upotrebu recikliranih materijala i unapređenje mogućnosti za reciklažu proizvoda i ambalaže. U skladu sa time, PMI fokus usmeren je na tri ključne oblasti:

- Eko-dizajn i unapređenje karakteristika proizvoda
- Programi povraćaja i reciklaže proizvoda nakon upotrebe
- Smanjenje otpada u direktnim operacijama

Eko-dizajn i održivost proizvoda

PMI na globalnom nivou kontinuirano unapređuje svoje proizvode prema standardima eko-dizajna, koji obuhvataju:

- smanjenje upotrebe „virgin“ plastike,
- povećanje učešća recikliranih materijala,
- dizajn za lakšu popravku i rastavljanje,
- energetski efikasnije uređaje,
- smanjenje ambalaže i povećanje njene reciklabilnosti,

Ključni podaci u ovoj oblasti na PMI nivou (koji se odnose i na filijalu u Srbiji) uključuju:

- PMI je 2024. godine predstavio Environmental Product Declarations (EPD) za najnoviju generaciju IQOS ILUMA i uređaja, čime je podigao transparentnost u pogledu uticaja na životnu sredinu tokom celog životnog ciklusa proizvoda. Ovaj pristup podržan je internim Eco-Certification Standard-om, koji se primenjuje na sve nove generacije uređaja i čija je obavezna primena ciljano postavljena za kraj 2025. godine.
- Pristup PMI-a u pogledu cigareta fokusiran na programe širenja svesti potrošača o sprečavanju nepravilnog odlaganja opušaka („anti-littering programi“) i traženje novih, održivijih materijala za filtere. Svesni smo da promena materijala sama po sebi neće rešiti problem nepravilnog odlaganja opušaka; međutim, ona može pomoći u ublažavanju negativnih uticaja koji nastaju zbog ove vrste otpada u životnoj sredini, u slučajevima kada potrošači ne usvoje ponašanja podstaknuta anti-littering programima.

Programi povraćaja i reciklaže proizvoda nakon upotrebe

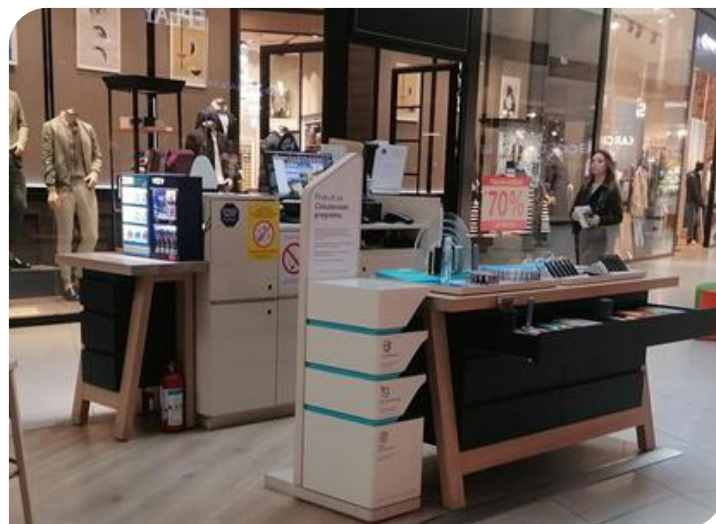
Cirkularni program u Srbiji

Philip Morris Operations Niš aktivno sprovodi globalne ciljeve kroz lokalnu implementaciju programa za prikupljanje i reciklažu bezdimnih proizvoda. Program uključuje:

- prikupljanje korišćenih elektronskih uređaja (IQOS i VEEV uređaji),
- prikupljanje iskorišćenih duvanskih patrona,
- saradnju sa ovlašćenim lokalnim operaterima i reciklažnim centrima,
- prikupljanje korišćenih IQOS uređaja za potrebe „repair/refresh“ programa

U okviru ovog programa, uređaji prikupljeni preko naše direktne maloprodaje i mreže partnera, koji se više ne koriste, prolaze inspekciju koja omogućava da se svi proizvodi koji se mogu ponovo koristiti pošalju na dalju obradu (refresh/repair), u skladu sa PMI globalnim CIRCLE programom koji se sprovodi preko centralnog hub-a za Evropu, kako bi se ovim uređajima produžio život u skladu sa principima cirkularnosti. Ostali proizvodi se u saradnji sa lokalnim operaterom za električni i elektronski otpad recikliraju, a naš lokalni operater u Srbiji postiže preko 80% stope reciklaže elektronskih uređaja, potvrđene internim PMI validacijama.

Pored toga, nastavljamo da radimo na širenju našeg Cirkularnog programa za iskorišćene duvanske patrone. U toku 2025. godine, proširili smo obuhvat programa na sve IQOS zone u Srbiji, i dodatno uključili IQOS Partner prodavnice na dodatnih 40 lokacija širom Srbije. U toku 2025. od potrošača je u saradnji sa našim lokalnim operaterom prikupljeno i reciklirano preko 21 tona iskorišćenih duvanskih patrona.

Više informacija o Cirkularnom programu možete pronaći na sledećim linkovima:

[Cirkularni program za iskorišćene duvanske patrone](#), i

[Cirkularni program za elektronske cigarete](#)

Odgovorno odlaganje otpada od konvencionalnih proizvoda

Pored inicijativa u okviru našeg Cirkularnog programa za bezdimne proizvode, posvećeni smo i smanjenju negativnog uticaja opušaka cigareta na životnu sredinu.

Svesni smo posledica nepravilnog odlaganja otpada i verujemo da odgovorno ponašanje može nastati samo kroz saradnju sa potrošačima i drugim zainteresovanim stranama. Zato naš pristup počiva na dva stuba:

- Održiv dizajn: investiramo u razvoj filtera od alternativnih, neplastičnih materijala.
- Promena ponašanja: kroz edukaciju i podizanje svesti podstičemo pravilno odlaganje opušaka.

U Srbiji smo tokom 2025. nastavili uspešnu kampanju preko naše digitalne platforme za maloprodavce, koja je obuhvatila sve maloprodajne objekte sa kojima saradujemo (16,400 radnika u maloprodaji), u celoj Srbiji. Cilj kampanje bio je da informiše, ali i da aktivno uključi maloprodavce u predlaganje rešenja za smanjenje otpada od opušaka u njihovom okruženju.

Na globalnom nivou sprovodimo programe podizanja svesti protiv nepravilnog odlaganja otpada, a podržavamo i lokalne akcije čišćenja koje jačaju svest zajednice o ovom problemu. I u Srbiji već godinama učestvujemo u takvim inicijativama zajedno sa zaposlenima, njihovim porodicama i prijateljima, kako bismo promovisali volonterizam, dali pozitivan primer i ukazali na značaj pravilnog odlaganja otpada, uključujući i opuške.

Više o ovim akcijama možete videti u poglavlju 4.3 Aktivnosti u zajednici – Volontiranje zaposlenih.

Efikasno upravljanje resursima i otpadom u operacijama

Za PMOP, odgovorno upravljanje otpadom podrazumeva smanjenje otpada koji se generiše u našim proizvodnim pogonima i kancelarijama, promovisanje ponovne upotrebe materijala, reciklažu i odgovorno odlaganje.

Resursi koje koristimo u proizvodnji su dragoceni, tako da nam je cilj da obezbedimo da se oni efikasno koriste, izbegavajući kreiranje otpada kada je to moguće. Naša kompanija vodi se principom Zero Landfill – 0% otpada odloženog na deponiju.

PMOP fabrika u Nišu u 2025. godini postigla je ukupna stopu povraćaja od 99,93%, dok je stopa reciklaže proizvodnog otpada 99,06%.

Generisani industrijski otpad po kategorijama i vrstama (t)

Vrsta otpada	Način trajnog zbrinjavanja	2025	2024	2023
Ukupno generisan otpad	-	6,300.51	5,800.31	6,062.48
Ukupno tretiran otpad	Reciklaža (saradnja sa ovlašćenim operaterima)	6,296.28	5,800.01	6,062.05
Ukupno opasan otpad	Saradnja sa ovlašćenim operaterima	4.24	2.07	8.77
Ukupno neopasan otpad	Reciklaža (saradnja sa ovlašćenim operaterima)	6,296.28	5,798.24	6,053.71

Informacije o socijalnim pitanjima

4.1 Sopstvena radna snaga i radnici u lancu vrednosti

Naš dugoročni poslovni uspeh zavisi od sposobnosti da privučemo i zadržimo talentovane ljude. Naši zaposleni su pokretači inovacija i ambasadori naše vizije. Zato težimo da obezbedimo pravične i fer mogućnosti za zapošljavanje, rast i razvoj unutar organizacije, da gradimo organizacionu kulturu koja podstiče inkluziju i saradnju i da stvorimo radno okruženje koje doprinosi motivaciji ljudi koji u njemu rade. Za PMI, to podrazumeva dve glavne oblasti: kreiranje pozitivnog radnog okruženja koje može da privuče potencijalne buduće zaposlene i u kome sadašnji zaposleni mogu lično i profesionalno da napreduju, kao i gde mogu da razviju karijere kojima će biti zadovoljni.

Odluke u vezi sa zapošljavanjem i karijerom zaposlenih donosimo isključivo vodeći računa o njihovim profesionalnim sposobnostima i zaslugama. Ne ograničavamo mogućnosti za zapošljavanje ili napredovanje u karijeri na osnovu godina starosti, trudnoće, invaliditeta, etničke pripadnosti, pola i seksualne orijentacije, veroispovesti ili drugih ličnih karakteristika.

Pružamo zaposlenima mogućnosti da uče, rastu i doprinose odličnim rezultatima dok se istovremeno stalno prilagođavamo očekivanjima koja zaposleni imaju od svog poslodavca.

Prilikom formiranja sistema nadoknada nastojimo da svakom zaposlenom obezbedimo paket nadoknada koji bi nam omogućio da privučemo, motivišemo i zadržimo najbolje i najtalentovanije ljude. Poslednjih jedanaest godina, Philip Morris u Srbiji je prepoznat kao jedan od najboljih poslodavaca u zemlji od strane Top Employer instituta i dobio sertifikat Top Employer (Najbolji poslodavac).

Politike u vezi sa sopstvenom radnom snagom

PMI je uspostavio robusne politike za upravljanje materijalnim uticajima koji se odnose na sopstvenu radnu snagu. Kompanija primenjuje politike definisane na nivou PMI grupe.

- Zdravlje i bezbednost (dobrobit zaposlenih) i rodna ravnopravnost i jednaka zarada obuhvaćene su globalnim principima o poštovanju ljudskih prava kompanije PMI (PMI's Commitment to Human Rights - HRC).
- Obuka zaposlenih i razvoj veština obuhvaćeni su PMI Politikom upravljanja talentima i performansama.
- Kolektivno pregovaranje obuhvaćeno je globalnim principima o poštovanju ljudskih prava kompanije PMI (PMI's Commitment to Human Rights - HRC) i PMI Kodeksom ponašanja.

Više informacija o PMI politici i poštovanju ljudskih prava možete naći u odeljku **Poštovanje ljudskih prava**, u nastavku.

Postoje i druge interne politike koje regulišu pitanja u vezi sopstvene radne snage poput C2 – PMI politika integriteta radnog okruženja, C3 – PMI Korporativna politika zaštite ličnih podataka i C23 – PMI politika naknada, benefita i nagrađivanja, i druge.

Karakteristike zaposlenih

Kategorija	2025		2024		2023	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Philip Morris Operations a.d. Niš						
Ukupno zaposlenih (na dan 31.12.2025.)	609		579		589	
Ukupno zaposlenih (prosečan broj u 2025.)	583		585		608	
Žene*	138	23%	146	25%	154	26%
Muškarci*	471	77%	433	75%	435	74%
Na neodređeno vreme*	544	89%	553	96%	530	90%
Na određeno vreme*	65	11%	26	4%	59	10%

Kategorija	2025		2024		2023	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Philip Morris Services d.o.o. Beograd						
Ukupno zaposlenih (na dan 31.12.2025.)	397		371		355	
Ukupno zaposlenih (prosečan broj u 2025.)	385		363		351	
Žene*	222	56%	202	54%	187	53%
Muškarci*	175	44%	169	46%	168	47%
Na neodređeno vreme*	370	93%	343	92%	339	95%
Na određeno vreme*	27	7%	28	8%	16	5%

*podaci se odnose na ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2025.

Drugi oblici angažovanja, van radnog odnosa

Oblik angažovanja	Broj angažovanih 2025		Broj angažovanih 2024		Broj angažovanih 2023	
	PMOP	PMSE	PMOP	PMSE	PMOP	PMSE
Plaćena stručna praksa (internship)	/	/	14	13	12	14
Ustupljeni zaposleni (staff lease)	55	25	55	25	55	25

Prikupljanje povratnih informacija zaposlenih

Efikasan i redovan dijalog sa zaposlenima je za nas izuzetno važan. Svake godine sprovodimo nekoliko istraživanja mišljenja zaposlenih (eNPS) kako bismo saznali kakva su njihova očekivanja i kakvo je njihovo mišljenje o radu u našoj kompaniji. eNPS anketa nam omogućava da utvrdimo u kojoj meri su naši zaposleni spremni da preporuče našu kompaniju kao poslodavca svojoj porodici i prijateljima. Ovaj indikator je zasnovan na NPS sistemu – Net Promoter Score metodologiji, u skladu sa aktuelnom praksom kompanija koje su potpuno orijentisane na klijente.

Visoki procenat učešća zaposlenih u svakoj anketi najbolji je dokaz da su zaposleni spremno prihvatili priliku da podele svoje povratne informacije. Ankete su odličan alat za identifikaciju oblasti koje su dobre, ali i onih u kojima možemo raditi na unapređenju, što nam omogućava da zajedno sa našim zaposlenima kontinuirano stvaramo odlično radno okruženje.

Dobrobit zaposlenih

Održavanje pozitivnog, bezbednog i zdravog radnog okruženja je podjednako važno za zaposlene, ali i za poslovanje kompanije. Briga o mentalnom zdravlju naših zaposlenih, o tome da se oni dobro osećaju u svom radnom okruženju, da su fizički bezbedni, jednako je važno kao i briga o njihovoj finansijskoj sigurnosti. Sve to kompaniji pomaže u upravljanju operativnim troškovima i da neguje kulturu koja privlači i zadržava sjajne ljude.

PMOP je još 2019. godine uveo program fleksibilnog radnog vremena FLEXability. Ovaj program omogućava fleksibilan pristup organizovanju radnog vremena, koji treba da pomogne zaposlenima da bolje organizuju svoje vreme kako bi postigli ravnotežu između posla i privatnog života, što ujedno omogućava i da budu zadovoljniji svojim poslom. Tokom proteklih godina ovo je prošireno na dugoročnije mogućnosti rada na daljinu za mnoge naše kolege čiji opis posla to omogućava.

Pored toga, naša kompanija u Srbiji trudi se da pruži podršku zaposlenima u postizanju zdrave ravnoteže između posla i privatnog života, kroz niz namenskih programa.

PMI ima Globalni program pomoći zaposlenima (Employee Assistance Program - EAP) u saradnji sa kompanijom LifeWorks. U današnjem svetu koji odlikuje brz život, EAP program nudi poverljivu, pravovremenu, kvalifikovanu pomoć i podršku kako bi pomogao u upravljanju raznim složenim životnim situacijama, bez ikakvih troškova. U bilo koje doba dana i godine naši zaposleni mogu dobiti

savetodavnu podršku uživo, telefonski ili onlajn u vezi sa širokim spektrom tema ili problema. U sklopu programa naši zaposleni takođe imaju pristup preko 8000+ proverenih i pouzdanih onlajn resursa za dalju podršku (članci, podcasti, e-knjige...).

Shvatamo da važni događaji u našim životima zaslužuju više vremena ili više resursa. Stoga, pored zakonski definisanog prava na godišnji odmor i regres za godišnji odmor, odobravamo dodatne dane odmora na osnovu godina radnog staža, ili za posebne prilike u životu naših zaposlenih kao što su brak ili rođenje deteta, između ostalog.

Korišćenje prava na odsustvo iz porodičnih razloga *

Kategorija zaposlenih			
	PMOP	PMSE	Ukupno
Žene	23	37	60
Muškarci	49	11	60

*Odsustvo iz porodičnih razloga uključuje trudničko i porodično odsustvo, odsustvo radi nege deteta, odsustvo radi posebne nege deteta ili druge osobe, kao i na usvojiteljsko i hraniteljsko odsustvo

Ugovor na neodređeno vreme u našoj kompaniji pruža zaposlenima pogodnost dodatnog programa zdravstvenog osiguranja, omogućavajući im pristup nizu zdravstvenih usluga (uključujući po potrebi hirurške intervencije i lečenje težih bolesti) u širokoj mreži medicinskih centara u Srbiji. U okviru ovog programa posebno prepoznajemo značaj preventivnih zdravstvenih pregleda i podstičemo zaposlene da planiraju godišnje sistematske preglede u nekom od zdravstvenih centara koji su deo ovog programa.

Takođe shvatamo da neželjeni događaji kao što su nesreće i smrtni slučajevi ozbiljno utiču na zaposlene i članove njihovih porodica, stoga su naši zaposleni stalno osigurani od bilo koje nezgode ili smrtnog slučaja.

Osim ovih dodatnih zdravstvenih programa i programa osiguranja, na raspolaganju su i brojni drugi programi beneficija, uključujući program putnog osiguranja, zdravstvenog osiguranja članova porodice, solidarne pomoći (u slučaju teške/duge bolesti zaposlenog ili člana uže porodice, potrebe za zdravstvenom rehabilitacijom, teškog materijalnog stanja, itd.), podrške u obrazovanju dece zaposlenih samohranih roditelja i drugo. Kolegama koji su tek postali roditelji i njihovim partnerima pomažemo da još više uživaju u rođenju ili usvajanju deteta kroz jednokratnu pomoć za svako dete. Svake godine sva deca naših zaposlenih do 10 godina dobijaju i poklon vaučere za novogodišnje praznike.

Svesni značaja redovne fizičke aktivnosti, zaposlenima u fabrici u Nišu na raspolaganju je savremeno opremljena teretana sa mogućnošću individualnih i grupnih treninga, dok se zaposlenima u Beogradu redovno organizuju časovi joge i različiti grupni treninzi.

Aktivnosti u toku 2025. godine

U okviru našeg sveobuhvatnog Health & Wellbeing programa tokom 2025. godine realizovan je niz aktivnosti usmerenih na unapređenje mentalnog i fizičkog blagostanja zaposlenih:

- Health & Wellbeing Week obuhvatio je grupne i individualne razgovore sa lekarima i psiholozima, sesije o upravljanju stresom, motivaciji i balansu između posla i privatnog života. Zaposleni su imali priliku da urade merenje telesne kompozicije, provere nivo šećera u krvi i krvni pritisak, kao i da dobiju savete o pravilnoj ishrani i fizičkoj aktivnosti. Organizovani su i promotivni štandovi sa zdravim napicima, kao i demonstracije vežbi uz podršku licenciranih trenera.
- U fabrici u Nišu organizovani su i termini posvećeni preventivnim pregledima, uključujući ultrazvučne preglede, EKG, konsultacije sa fizioterapeutom, pregled posturalnog statusa i antropometrijska merenja. Ovi pregledi doprineli su ranom prepoznavanju potencijalnih rizika i jačanju kulture zdravlja na radnom mestu.

U skladu sa savremenim trendovima i potrebom kontinuirane brige o mentalnom zdravlju, organizovan je Mindfulness program u trajanju od osam povezanih sesija, uz vođenje stručnjaka sa više od 20 godina iskustva. Program je zaposlenima omogućio da nauče praktične tehnike koje mogu svakodnevno primenjivati radi unapređenja kvaliteta života.

Sloboda udruživanja

Naša ambicija je da budemo poslodavac za primer u svim zemljama gde poslujemo širom sveta, što podrazumeva da obezbedimo poštene uslove rada za sve naše zaposlene. Posvećeni smo poštovanju svih međunarodno priznatih ljudskih prava u skladu sa Rukovodećim principima Ujedinjenih nacija (UN) o poslovanju i ljudskim pravima. Ophođenje prema ljudima sa poštovanjem i dostojanstvom su osnovni principi naše organizacione kulture i ujedinjuju sve nas u PMI-u.

Za našu kompaniju, poštenu uslovi rada su definisani kao sagledavanje radnih odnosa kroz stalni angažman i socijalni dijalog, uz promovisanje slobode udruživanja i prava na kolektivno pregovaranje. Posvećeni smo poštovanju prava zaposlenih da osnivaju ili se pridruže sindikatima i drugim organizacijama koje predstavljaju zaposlene po svom izboru. Promovišemo saradnju na pitanjima od zajedničkog interesa i poštujemo visoke standarde zapošljavanja i radnih odnosa.

U okviru Philip Morris Operations a.d. Niš aktivno je 5 sindikata, sa kojima postoji veoma bliska i konstruktivna saradnja, a sve bitne odluke vezane za zaposlene donose se uz redovne konsultacije sa njima. U kompaniji je na snazi i Kolektivni ugovor, koji je obnovljen u junu 2025. godine na period od naredne 3 godine. Potpisivanje novog kolektivnog ugovora, koji je prema utiscima svih učesnika ovog procesa jedan od najboljih i najsveobuhvatnijih kolektivnih ugovora zaključenih između poslodavaca i socijalnih partnera na nivou naše države, potvrda je izuzetne saradnje koja se gradi godinama između predstavnika zaposlenih i kompanije.

Procenat obuhvata zaposlenih kolektivnim ugovorom u PMOP

Kategorija	2025	2023	2022
Zaposleni obuhvaćeni kolektivnim ugovorom	100%	100%	100%
Zaposleni van obuhvata	0	0	0
Ukupno	100%	100%	100%

Bezbednost i zdravlje zaposlenih

PMI je uspostavio robusne politike u vezi sa bezbednošću na radu. Kompanija primenjuje politike definisane na nivou PMI grupe. Na sledećem linku možete pogledati globalnu Politiku održivog razvoja (EHS) PMI proizvodnih centara: [PMI Environmental, Health, and Safety \(EHS\) Manufacturing Sustainability Commitment](#)

PMOP ima sertifikate ISO 45001 i ISO 14001.

Okruženje koje pruža osećaj sigurnosti i brige o zaposlenima je preduslov za produktivan rad. Potpuno smo posvećeni tome da obezbedimo sigurno i bezbedno radno okruženje za sve zaposlene, poslovne partnere i saradnike, kao i posetiocima koji borave u našim poslovnim prostorijama. Naša odgovornost se ne zaustavlja na papiri naše fabrike; očekujemo da naši dobavljači i poslovni saradnici podjednako brinu o bezbednosti i sigurnosti svojih zaposlenih.

Uslovi rada u našoj kompaniji su regulisani našim Kodeksom ponašanja i našim principima i praksama iz oblasti zdravlja, bezbednosti i sigurnosti. Ovi standardi se redovno ažuriraju, a zaposleni prolaze obuke kako bismo osigurali da svi timovi razumeju i poštuju pravila. Naši programi obuke pokrivaju sve aspekte zdravlja i bezbednosti, uključujući procenu rizika, svakodnevno korišćenje alata kojima unapređujemo bezbednost, istragu incidenata, standarde i procedure.

Naša kompanija često postavlja standarde koji su iznad onih propisanih zakonima u ovoj oblasti, jer stalno pokušavamo da unapredimo naš sistem bezbednosti. U tom cilju, sprovodimo:

- izradu i redovno preispitivanje strategija i planova zaštite na radu
- procenu rizika u cilju identifikacije i kontrole rizika po zdravlje zaposlenih, izvođača radova, posetilaca i životne sredine
- obuku i informisanje radnika o pitanjima zdravlja i bezbednosti
- promovisanje organizacione kulture u kojoj su pitanja zdravlja i bezbednosti sastavni deo naših aktivnosti
- istragu i analizu incidenata kako bi se preduzele preventivne mere da se takvi slučajevi ne dešavaju u budućnosti

Vršimo procene rizika da bismo identifikovali opasnosti i primenili neophodne kontrole, a postavljeni ciljevi u vezi sa incidentima pomažu nam da procenimo efikasnost naših procedura i programa u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu. Naše praćenje parametara i rezultata iz oblasti zdravlja i bezbednosti je eksterno verifikovano od strane SGS - vodeće svetske kompanije za testiranje, kontrolu i sertifikaciju.

Sve ove mere su posebno važne za fabričko okruženje. Vršimo procenu rizika u vezi sa radnim mestima, opremom, prostorom ili tehnološkim procesom da bismo identifikovali i sprečili povrede, opasnosti po zdravlje zaposlenih u fabrici ili nepoštovanje regulatornih zahteva. Tim za procenu rizika uključuje zaposlene koji su direktno uključeni u relevantni proces u sektoru proizvodnje, izvođače (ako je potrebno), eksperte iz relevantnih tehničkih oblasti i predstavnike Odeljenja za održivost proizvodnje.

Na nedeljnom nivou, članovi menadžmenta fabrike realizuju posebne aktivnosti za sprečavanje incidenata koje omogućavaju da se prepoznaju i procene rizici i opasnosti u okviru radnog okruženja u fabrici, identifikuju trendovi u pogledu potencijalnih rizika i planiraju redovna (preventivna) poboljšanja u cilju eliminisanja rizika. Ove aktivnosti uključuju:

- Procenu ponašanja (Behavioral Observation System - BOS) – sistem koji pomaže u prevenciji povreda tako što se podstiče bezbedno ponašanje, identifikaciju nebezbednih aktivnosti i razloga za pojavu ovih aktivnosti koje treba eliminisati. BOS alat koriste svi zaposleni u kompaniji, kao i treća lica. Na kraju svakog meseca, ovaj sistem omogućava da se identifikuju tri najčešća primera ponašanja koja treba unaprediti, na nivou cele fabrike i pojedinačnih odeljenja. Tokom narednog meseca, svako odeljenje se fokusira na to da takvo ponašanje eliminiše ili smanji.
- Sistem „Okidač za bezbednost“ (Safety Trigger) – sistem koji omogućava procenu i identifikaciju bezbednosnih rizika pre svake smene u proizvodnji i određuje akcije neophodne za smanjenje identifikovanih rizika.
- Sistem prijave incidenata – Od izuzetnog značaja za PMI je da svaki incident bude prijavljen kako bi se adekvatno reagovalo da se takve situacije ne ponavljaju u budućnosti, bilo da se radi o incidentu bez posledica (Near Miss), slučaju prve pomoći (First Aid), oštećenju imovine (Material Incident), itd. Nakon prijave svakog incidenta preduzimaju se dalji koraci u vidu istrage, kako bi se definisale jasne kontramere sa ciljem sprečavanja nastanka istog ili sličnog incidenta.
- Redovno praćenje - svi procesi eliminacije incidenata se mere i redovno prate, a korektivne aktivnosti se definišu kada je potrebno.

PMI primenjuje koncept „Safety is in everything“, čiji je cilj smanjenje rizika od povreda na radu, poboljšanje uslova rada i poboljšanje bezbednosne kulture radnika. Ovaj koncept podrazumeva uvođenje u bezbednosnu kulturu jednostavnih, ali u isto vreme izuzetno važnih principa:

- Bezbednost je vrednost
- Verujemo da se svaki incident može sprečiti
- Bezbednost je odgovornost svakog od nas
- Od naših zaposlenih očekujemo bezbedno ponašanje uvek i svuda – na poslu i kod kuće

U cilju daljeg jačanja bezbednosne kulture u organizaciji, pored obavezne obuke svih zaposlenih iz oblasti zaštite na radu, tokom 2025. godine organizovali smo dodatne sesije i interne događaje namenjene podizanju svesti i aktivnom uključivanju zaposlenih u razvoj kulture bezbednosti. Poseban fokus stavljen je na kontinuirani rad sa „Šampionima bezbednosti“, ključnim predstavnicima sektora proizvodnje, koji imaju značajnu ulogu u prenošenju znanja i dobrih praksi unutar svojih timova. Tokom ovih sesija osveženo je znanje o alatima za identifikaciju rizika, a učesnici su dodatno motivisani i osnaženi da svoja iskustva, veštine i primere dobre prakse iz oblasti bezbednosti dele sa ostatkom organizacije, čime se doprinosi sve snažnijoj i održivoj kulturi bezbednog rada.

Čvrsto verujemo da nema boljeg načina da uočite potencijalne opasnosti i sprečite povrede nego da uključite zaposlene koji direktno rade na određenim pozicijama tako što će posmatrati ponašanje i davati predloge za stalna poboljšanja. Predlozi zaposlenih se uvek pažljivo razmatraju, a najbolji nagrađuju i realizuju u praksi.

Pored kontinuiranih aktivnosti koje obuhvataju kako PMI zaposlene tako i treća lica koja rade u okviru naše kompanije, iako u 2025. godini nije bilo povreda na radu, zabeleženi su manji incidenti, te kompanija u skladu sa rigoroznim procedurama koje sprovodi u ovoj važnoj oblasti radi detaljnu istragu ovih incidenata i shodno tome sprovodi mere sa ciljem eliminacije rizika.

U toku 2025. isporučeni su treninzi iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu za preko 800 zaposlenih, posetilaca, izvođača radova i trećih lica koja borave u fabričkom okruženju.

Kao deo strategije podizanja svesti o značaju kako bezbednosti, tako i zdravlja zaposlenih, u fabrici u Nišu u toku 2025. organizovane su dve kampanje za zaposlene:

- Nedelja održivog razvoja - dugoročna kampanja „Nedelja održivog razvoja“, koja je simbolično organizovana u aprilu, u nedelji kada se obeležava 28. april - Svetski dan bezbednosti i zdravlja na radu. Jedna od najznačajnijih tema bila je upoznavanje zaposlenih iz različitih odeljenja sa postulatima i značajem bezbednosti, kao i alatima OPEN+ metodologije koje koristimo za identifikovanje i smanjenje rizika. S tim u vezi, zaposleni su imali prilike da aktivno učestvuju u raznim aktivnostima koje stavljaju fokus na identifikaciju rizika, defekata na opremi i nebezbednih uslova u radnom okruženju. Takođe, u više iteracija zaposleni su imali prilike da posete postavku u holu proizvodnje i učestvuju u interaktivnim igrama, i tako na praktičnom primeru demonstriraju svoje znanje iz oblasti bezbednosti na radu.
- Health & Wellbeing Week – opisano u prethodnom poglavlju o dobrobiti zaposlenih.

Pokazatelji – zdravlje i bezbednost na radu

Pokazatelj	2025	2024	2023
Ukupan broj zaposlenih obuhvaćen sistemom upravljanja zdravljem i bezbednošću	100%	100%	100%
Broj povreda na radu – sopstvena radna snaga	0	0	0
Stopa povreda na radu (na 1.000.000 radnih sati)	0	0	0
Broj povreda na radu – kod drugih radnika na lokaciji kompanije	0	0	2
Broj evidentiranih slučajeva bolesti povezanih sa radom	0	0	0
Broj smrtnih slučajeva povezanih sa radom – sopstvena radna snaga	0	0	0
Broj smrtnih slučajeva kod drugih radnika na lokacijama kompanije	0	0	0

Evakuacija, zaštita od požara i vanredne situacije

Naša kompanija blisko saraduje sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, Sektorom za vanredne situacije u Nišu sa kojima redovno razmenjuje informacije, znanje i povremeno organizuje zajedničke vežbe iz oblasti zaštite od požara.

U skladu sa godišnjim planom aktivnosti Odeljenja Održivog razvoja i Obezbeđenja u fabrici u Nišu, u novembru 2025. održana je vežba evakuacije i demonstracije upotrebe aparata za početno gašenje požara, kao zajednička planirana aktivnost svih zaposlenih i trećih lica u našoj fabrici u Nišu.

Održanom vežbom zaposleni su na praktičnom primeru imali prilike da iskuse postupanje pri oglašavanju sirene za evakuaciju, a takođe i da u strogo kontrolisanim uslovima demonstriraju gašenje početnog požara aparatima tipa S, SA i CO2.

Bezbednost na putu

Safety is in everything se ne odnosi samo na naš proizvodni pogon već i na ostatak naše organizacije, a posebno je važan za naše kolege koje provode dosta vremena za volanom.

Za sve vozače službenih vozila sprovodi se redovna obuka bezbedne vožnje. Obuku vožnje po međunarodnim programima sprovodi stručni tim internih i eksternih trenera. Obuka obuhvata časove preventivnih i bezbednosnih mera, kako kroz teoriju, tako i kroz praktične časove vožnje, tematske seminare na različite teme, razmenu najboljih praksi sa drugim PMI filijalama i kompanijama.

Sva službena vozila su opremljena telematik sistemom koji prikuplja podatke o svakom vozaču u smislu njegovih performansi i stila vožnje. Ovo omogućava timu da pravi analize i daje preporuke vezane za tehnike vožnje koje se mogu unaprediti za svakog vozača službenog automobila, a zaposlenima omogućava da unaprede svoje vozačke veštine kroz teorijsku i praktičnu obuku.

Podacima o korišćenju službenih vozila, poput podataka o povredama, statistike u vezi nesreća, potrošnje goriva i emisije izduvnih gasova, upravlja se kroz centralizovan sistem iz centrale naše kompanije u Švajcarskoj, i koriste se za analize i izveštavanje. Ključni podaci o nezgodama se redovno prate, a svaka saobraćajna nezgoda se detaljno analizira kako bi se identifikovali glavni uzroci i kako da se oni izbegnu u budućnosti.

safety is in...
everything
manufacturing
my market
my function

Obuke i razvoj

PMI u Srbiji pruža mnoge mogućnosti za razvoj od prvog dana u kompaniji, tako da svako može da stekne specijalizovana znanja u vezi svog posla i bolje razume kako poslujemo i koje procese imamo. Svaki zaposleni može da pristupi stotinama opcija za obuku, bilo u učionici ili elektronski, preko naše digitalne platforme za učenje PMI Campus. Naša PMI Campus platforma za digitalno učenje ima širok spektar sadržaja za podršku razvoju zaposlenih, od mogućnosti za detaljnije proučavanje naših proizvoda i nauke, do razvoja efektivnog liderstva, upravljanja ljudima, održive transformacije, razvoja IT i digitalnih veština, kao i mnogih drugih. Pored ove platforme, zaposlenima su dostupni i mnogobrojni eksterni kursevi preko platforme UDEMY, kako bismo im omogućili još širi spektar tema koje mogu da izučavaju, a koje su važne za njihov kontinuirani razvoj, kako zbog potreba posla tako i na osnovu ličnih afiniteta.

U principu, koristimo mešoviti pristup učenju, gde se e-kursevi, obuka na poslu, učešće u projektima i obavljanje svakodnevnih zadataka uz povratne informacije od supervizora i kolega kombinuju sa tradicionalnim obukama u učionici.

Philip Morris u Srbiji takođe ima za cilj da pomogne svojim zaposlenima i trećim licima da pristupe alatima za učenje jezika, preko međunarodne Rosetta Stone platforme, kako bi im pomogao da steknu jezičke veštine koje su im potrebne za obavljanje sadašnje pozicije ili razviju potencijal za ispunjavanje zahteva budućih pozicija. Paketi su dostupni svim zaposlenima i uključuju dodatne funkcije kao što su online sesije sa izvornim govornicima, kako bi se poboljšale veštine konverzacije.

Ovo je samo nekoliko primera kako se trudimo da doživotno učenje i razvoj kompetencija budu integrisani u svakodnevni život i našu organizacionu kulturu, u skladu sa korporativnom strategijom održivog razvoja.

Realizovane obuke u 2025. godini.

Kategorija	PMSE	PMOP
Ukupan broj realizovanih sati obuke zaposlenih	18205	27066
Prosečan broj sati obuke po zaposlenom	45.9	44.4
Žene	51.2	31.0
Muškarci	39.1	48.4

Mogućnosti za studente

Naša kompanija nudi i atraktivan program plaćene prakse pod nazivom "INKOMPASS". Ovaj program je namenjen studentima završnih godina različitih smerova, koji tečno govore engleski jezik. Ovaj program pruža priliku da studenti provere svoja znanja u praksi, steknu dragoceno iskustvo, upoznaju se sa strukturom i poslovnim procesima kompanije i predstave se kao budući potencijalni zaposleni. Praksa se zasniva na konkretnim projektima i zadacima koje treba realizovati u datom periodu prakse, a svaki od tih projekata je pažljivo osmišljen kako bi omogućio studentima da uče i razvijaju svoje veštine, dok istovremeno obavljaju stvarne radne zadatke koji su važni za kompaniju. Više o INKOPASS programu možete saznati na sledećem [linku](#).

U toku 2025. godine realizovan je program na osnovu selekcije kandidata završene krajem 2024. u okviru koga je plaćenu praksu u našim filijalama u Srbiji završilo ukupno 27 studenata, od čega 14 u Nišu i 13 u Beogradu. Krajem 2025. sproveli smo proces selekcije za INKOPASS program za 2026. godinu, kroz taj proces odabrano je 14 studenata koji su otpočeli sa programom plaćene prakse u Nišu, dok je proces selekcije za Beograd i dalje u toku.

Inkluzija

Cilj naše kompanije je da neguje inkluzivno okruženje u kome svi zaposleni osećaju da se prema njima odnosi s poštovanjem, da imaju podršku i da su uključeni u aktivnosti kompanije, jer tada mogu da pruže svoj maksimum.

U PMI ograncima u Srbiji, zaključno sa 2025. godinom, 52.2% rukovodećih pozicija zauzimaju žene, dok je u PMOP-u taj procenat 53.3%.

Rodna struktura menadžmenta u PMOP

	2025		2023		2022	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Žene	16	53.3%	14	50%	14	50%
Muškarci	14	46.7%	14	50%	14	50%
Ukupno	30	100%	28	100%	28	100%

Od 2019. godine, PMOP poseduje EQUAL-SALARY sertifikat o jednakim primanjima, koji dodeljuje švajcarska EQUAL-SALARY Fondacija u saradnji sa Univerzitetom u Ženevi i konsultantskom kompanijom PwC, kao nezavisnu potvrdu da žene i muškarci dobijaju jednaku zaradu za jednak rad. Ovaj sertifikat potvrđuje da imamo dugoročnu politiku jednakog plaćanja, procedure i smernice u vezi sa fleksibilnim radnim aranžmanima i roditeljskom podrškom za roditelje oba pola, postojanje ciljeva vezanih za rodnu ravnopravnost u ciljevima top menadžmenta, i mnoge druge kriterijume koji se ovim putem ispunjavaju. U 2023. godini naša filijala u Srbiji bila je deo globalne revizije u okviru EQUAL-SALARY resertifikacije kojom je sertifikat potvrđen za naredne tri godine.

Tokom decembra 2025. godine naše filijale u Srbiji su uspešno prošle kroz proces revizije i resertifikacije. Ovim smo po treći put potvrdili našu snažnu posvećenost fer odnosu prema zaposlenima i potpunu usklađenost sa Equal Salary standardima.

Poštovanje ljudskih prava

Podržavamo etički pristup, integritet u poslovanju, kulturu poštovanja, poštenja i pravičnosti kroz strukture upravljanja, procedure i prakse koje podstiču transparentnost i sprečavaju neetičko ponašanje u našem poslovanju i lancu snabdevanja.

U kompaniji PMI, poštovanje ljudskih prava je osnov za dobro upravljanje rizicima i stvaranje vrednosti. Mi na to ne gledamo samo kao na ispravnu stvar koju treba poštovati, već to predstavlja jasan poslovni cilj: integrisanje poštovanja ljudskih prava u sve naše strategije i celokupno poslovanje omogućava nam da smanjimo pravne i finansijske rizike, kao i da sprečimo rizike u pogledu problema u lancu snabdevanja. Ukupna reputacija kompanije zasniva se na njenim postupcima i poverenju koje stiče na osnovu toga kako to vide zainteresovane strane. Ovakvo sagledavanje rizika je posebno važno za multinacionalne kompanije poput naše, koje posluju širom sveta.

Naš rad u pogledu zaštite ljudskih prava, na koji se primenjuju globalni principi o poštovanju ljudskih prava kompanije PMI ([PMI's Commitment to Human Rights - HRC](#)) vodi centralni tim sastavljen od predstavnika različitih funkcija i sprovodi se kroz opsežno interno angažovanje i obuke, eksterne procene uticaja na ljudska prava (HRIA), konsultacije sa stručnjacima i partnerske projekte. Implementacija HRC-a podrazumeva uspostavljanje pravih sistema kontrole u okviru naših procesa i praksi. Rizici iz oblasti ljudskih prava uključeni su u našu ukupnu integrisanu procenu rizika, naš program poštovanja pravila, i procese due diligence i evaluacije dobavljača.

Sagledavanje pitanja ljudskih prava uključeno je u naš Kodeks ponašanja i prateći skup principa i praksi (P&P), koji se primenjuju na sve zaposlene u PMI-u i odražavaju naše osnovne vrednosti – kulturu poštenja, poštovanja i pravičnosti. Podržavamo atmosferu međusobnog razumevanja, bezbednosti i profesionalizma na radnom mestu. Odluke vezane za zapošljavanje i karijerni razvoj naših zaposlenih donosimo isključivo na osnovu njihovih profesionalnih sposobnosti i zasluga. Ne ograničavamo mogućnosti za zapošljavanje ili napredovanja u karijeri na osnovu godina starosti, invaliditeta, etničke pripadnosti, pola i seksualne orijentacije, veroispovesti, trudnoće ili drugih karakteristika koje nisu povezane sa profesionalnim kompetencijama. Svi zaposleni treba da imaju jednaku mogućnost da doprinesu ukupnom rezultatu i da napreduju u karijeri isključivo zahvaljujući profesionalnim dostignućima.

U okviru obaveznih kurseva i obuka, svi naši zaposleni pohađaju obuku o ljudskim pravima, kako u okviru treninga orijentacije za novozaposlene, tako i u okviru raznih obuka za obnavljanje znanja za postojeće zaposlene.

Radnici u lancu vrednosti

PMOP je deo šireg globalnog lanca vrednosti kompanije PMI, koji obuhvata dobavljače duvana, proizvođače elektronskih komponenti, logističke partnere, uslužne kompanije i distributivne mreže širom sveta. Iako u Srbiji nemamo ugovorene poljoprivredne proizvođače niti rizične segmente primarne proizvodnje, poslujemo u okviru PMI sistema u kojem se značajan deo upravljanja pravima radnika u lancu vrednosti sprovodi centralno, uz doslednu primenu globalnih politika i standarda.

Politike i standardi koje primenjujemo

PMOP je obuhvaćena globalnim politikama kompanije PMI koje uređuju prava radnika u lancu vrednosti, uključujući:

- **Responsible Sourcing Principles (RSP)** – obavezuju sve dobavljače da poštuju radna, ljudska i socijalna prava, zabranu dečjeg i prinudnog rada i standarde bezbednih uslova rada.
- **PMI Human Rights Commitment** – garantuje poštovanje međunarodnih standarda (ILO, UNGP), dostupnost mehanizama za rešavanje pritužbi i nultu toleranciju na zloupotrebe.
- **Agricultural Labor Practices (ALP) Code** – relevantan za globalni lanac nabavke duvana, kojim se eliminišu sistemski rizici dečjeg rada i obezbeđuje dostojanstven dohodak farmerima.
- **Electronics supply chain due diligence** – primena Responsible Business Alliance (RBA) standarda za dobavljače elektronskih komponenti.

Ove politike se primenjuju na sve dobavljače čije proizvode ili usluge ulaze u naš lanac vrednosti, bez obzira gde se nalaze.

Svi PMI dobavljači obuhvaćeni su sistemom procene i praćenja koji uključuje redovne ocene preko međunarodnih platformi (EcoVadis, RBA), socijalne audite i due diligence procese, posebno u segmentima globalnog lanca gde je istorijski identifikovan viši rizik, poput elektronskih komponenti. Na njima je obaveza da obezbede jasnu komunikaciju radnicima, pristup mehanizmima za pritužbe i usklađenost sa PMI zahtevima.

Negativni uticaji u lancu vrednosti adresiraju se kroz uspostavljene kanale za prijave – uključujući PMI Ethics & Compliance liniju i mehanizme dobavljača – uz strogu zabranu odmazde. Kada se identifikuje nepravilnost, PMI primenjuje korektivne mere, od akcionih planova i dodatnih obuka do raskida saradnje u slučajevima ozbiljnih povreda. Ovi procesi osiguravaju da se problemi poput diskriminacije, zloupotrebe radnika, rizika od dečjeg ili prinudnog rada reše brzo i u skladu sa međunarodnim standardima.

PMI globalno prepoznaje određene materijalne rizike u lancu vrednosti – najviše u zemljama uzgoja duvana i u pojedinim delovima elektronskog lanca snabdevanja – kao što su nedostatak pristupa mehanizmima za pritužbe, rizik od dečjeg rada ili prinudnog rada, kao i rizici vezani za kompleksne regulatorne zahteve. Iako se ti rizici ne javljaju u Srbiji, naši lokalni procesi su u potpunosti usklađeni sa globalnim pristupom upravljanju rizicima i zasnovani su na istim principima odgovorne nabavke. PMOP u Srbiji svojim delovanjem doprinosi ostvarivanju globalnih ciljeva tako što primenjuje identične standarde prilikom nabavke, izbora dobavljača, ugovaranja, procena rizika i praćenja, a svi nalazi sa terena ulaze u PMI globalne procene i godišnje revizije. Time potvrđujemo da, i bez direktnog upravljanja rizičnim segmentima, lokalno doprinosimo odgovornijem, sigurnijem i održivijem lancu vrednosti čiji smo deo.

Više informacija o ovoj temi možete naći i u odeljku 5.3 Upravljanje odnosima sa dobavljačima.

4.2 Potrošači

Srž naše strategije je adresiranje društvenih uticaja naših proizvoda. Smanjenje negativnog uticaja pušenja na zdravlje ljudi je oblast gde možemo dati najveći doprinos društvu kroz unapređenje javnog zdravlja, što ujedno čini temelj PMI vizije i strategije.

Najbolji izbor koji neko može da donese jeste da nikada ne počne da puši. Ukoliko je neko već pušač, najbolja odluka jeste da prestane. Međutim, mnogi ne prestanu. Onim punoletnim osobama koje bi inače nastavile da puše treba omogućiti pristup nikotinskim proizvodima koji čine bolju alternativu pušenju.

Zahvaljujući naučnim i tehnološkim inovacijama takve alternative su danas dostupne. Velika većina štetnih supstanci koje se nalaze u dimu cigareta i koje su povezane sa bolestima izazvanim pušenjem nastaje sagorevanjem. Proizvodi koji sadrže nikotin, a koji ne uključuju sagorevanje (bezdimni i drugi nikotinski proizvodi), kao što su elektronske cigarete, oralni nikotinski proizvodi i proizvodi koji zagrevaju, ali ne sagorevaju duvan, iako izazivaju zavisnost i nisu bez rizika, predstavljaju mnogo bolju alternativu od nastavka pušenja.

Za punoletne osobe koje bi inače nastavile da puše, naučno potkrepljeni alternativni proizvodi predstavljaju značajnu priliku, jer prelazak na ove proizvode ima potencijal da smanji rizik od razvoja bolesti povezanih sa pušenjem u poređenju sa nastavkom korišćenja cigareta. Međutim, da bi se postigao pozitivan uticaj koji ovi proizvodi mogu imati po javno zdravlje, nije dovoljno samo razviti i naučno dokazati potencijal za smanjenje rizika ovih proizvoda, već je neophodan i uspešan prelazak odraslih pušača na njih i potpuni prestanak korišćenja cigareta. Zato je veoma važno da svi odrasli pušači budu informisani o bezdimnim i drugim nikotinskim proizvodima, da razumeju njihove prednosti u odnosu na nastavak pušenja, da im oni budu dostupni, da ih prihvate i da mogu da ih priušte.

Mi u PMI-u želimo da ubrzamo kraj pušenja tako što činimo cigarete zastarelim. U tu svrhu transformišemo naše operacije i lanac vrednosti kako bismo razvili i komercijalizovali bezdimne proizvode koji su naučno potkrepljeni kao bolja alternativa nastavku pušenja. Jedan od zadataka koji smo sebi zadali jeste da u saradnji sa naučnom zajednicom, institucijama javnog zdravlja i regulatornim telima podignemo svest i obrazujemo kako javnost, tako i zdravstvene radnike o zabludi da je nikotin osnovni uzrok bolesti izazvanih pušenjem, ne negirajući pritom da on izaziva zavisnost.

Da bi se maksimalno iskoristile prednosti bezdimnih proizvoda za pušače i društvo u celini, potreban je trostruki pristup:

1. PMI se fokusira na istraživanje i razvoj manje štetnih alternativa u korist onih punoletnih pušača koji bi inače nastavili da puše.
2. Radimo na tome da osiguramo da odrasli pušači imaju pristup i uspešno prelaze na bezdimne proizvode, što može pomoći da se ubrza smanjenje rasprostranjenosti pušenja.
3. Primenjujemo odgovorne prakse u pogledu marketinga i prodaje kako bi maksimalno smanjili rizike od neželjenih posledica, kao što je pristup mladih našim proizvodima.

Inovacije za razvoj boljih proizvoda

PMI sprovodi rigorozne naučne studije kako bi potvrdio potencijal smanjenja štetnosti prelaskom na bezdimne proizvode u poređenju sa nastavkom upotrebe cigareta. Naučna procena PMI-a zasniva se na kolaborativnom pristupu i ekspertizi iz više oblasti, uključujući hemiju, biologiju, klinička i bihejvioralna istraživanja, kao i podatke iz realnog sveta. Rezultati PMI studija javno su dostupni na posvećenom naučnom sajtu **PMIScience.com**, objavljeni u naučnim časopisima sa recenzijom i podneti brojnim regulatornim telima, uključujući američku Upravu za hranu i lekove (FDA), (pročitajte više na <https://www.pmiscience.com/>). Naša dva glavna centra za istraživanje i razvoj, smeštena u Švajcarskoj i Singapuru, zapošljavaju stotine naučnika, inženjera i drugih stručnjaka koji rade na razvoju i evaluaciji bezdimnih proizvoda. Pored toga, PMI periodično ažurira svoj [naučni zbornik](#), koji pruža najnovije nalaze našeg programa procene.

Iako od kritične važnosti, ostvarenje vizije bez duvanskog dima nije naš konačni cilj. Mi paralelno istražujemo dodatne prilike za rast i razvoj kroz oblasti wellness-a i zdravstva, koristeći kapacitete koje smo razvili dok smo radili na transformaciji našeg biznisa. Upravo kroz ove dodatne prilike koje smo otvorili na tom putu možemo ostvariti i krajnji cilj a to je neto pozitivan uticaj na društvo.

Naši bezdimni proizvodi na srpskom tržištu

Philip Morris International (PMI) ima više kategorija bezdimnih proizvoda kako bi ponudio različite alternative tradicionalnim cigaretama i smanjio štetu povezanu s pušenjem, jer ne postoji jedinstvena opcija koja bi odgovarala svima. Različite kategorije bezdimnih proizvoda omogućavaju punoletnim pušačima da pronađu alternativu koja im najviše odgovara, čime se povećava šansa za prelazak s cigareta na manje štetne opcije.

Na tržištu Srbije kompanija je prisutna sa tri kategorije bezdimnih proizvoda – uređajima koji zagrevaju duvan, elektronskim cigaretama i oralnim nikotinskim proizvodima (nikotinskim vrećicama).

Uređaji koji zagrevaju duvan su proizvodi koji koriste tehnologiju zagrevanja umesto sagorevanja duvana. Ovi uređaji zagrevaju duvan do određene temperature, čime se oslobađa nikotin i aroma bez stvaranja dima i pepela koji su karakteristični za tradicionalne cigarete. Naš glavni proizvod u ovoj kategoriji, IQOS, lansiran je na srpskom tržištu u aprilu 2017. godine. Krajem septembra 2023. godine lansirana je IQOS ILUMA serija. IQOS ILUMA seriju uređaja karakteriše revolucionarna SMARTCORE INDUCTION SYSTEM™ tehnologija, zajedno s potpuno novim duvanskim patronama posebno dizajniranim za IQOS ILUMA uređaje. U martu 2025. godine u Srbiji je lansirana i najnovija i najinovativnija generacija ovog uređaja pod nazivom IQOS ILUMA i koja dolazi u dve različite varijante: IQOS ILUMA i PRIME i IQOS ILUMA i.

Elektronske cigarete, poznate i kao e-cigarete ili vejp uređaji, su elektronski uređaji kod kojih se nikotin oslobađa zagrevanjem tečnosti u koju je dodat nikotin. PMI je na srpskom tržištu u ovoj kategoriji prisutan od decembra 2022. godine. Trenutno ovaj portfolio sadrži dve varijante proizvoda, elektronsku cigaretu za jednokratnu upotrebu pod nazivom VEEV Now Ultra i višekratan uređaj sa zamenljivim podovima VEEV ONE (vejp pod-sistem). U toku 2025. godine u Srbiji je lansirana najnovija generacija VEEV ONE vejp pod sistema.

Nikotinske vrećice su bezdimni proizvodi koji omogućavaju korisnicima da konzumiraju nikotin bez dima, pepela ili neprijatnih mirisa. Ove vrećice su dizajnirane da se stave ispod gornje usne, gde se nikotin polako oslobađa i apsorbuje kroz sluznicu. PMI je u Srbiji u ovoj kategoriji lansirao proizvod pod nazivom ZYN krajem 2024. godine.

Odgovoran marketing i prodaja

Naša kompanija podržava regulativu koja uključuje koncept smanjenja štetnosti od duvana, mere kojima se ljudi obeshrabruju da počnu da puše i podstiču da prestanu da puše, ali i podstiču pušači, koji ne nameravaju da prestanu da puše, da pređu na manje štetne bezdimne alternative cigaretama.

Primenjujemo stroga pravila u pogledu načina na koji komuniciramo o našim proizvodima sa odraslim potrošačima. Svoje proizvode komercijalizujemo odgovorno kako bismo sprečili da našim proizvodima imaju pristup i koriste ih osobe kojima nisu namenjeni, uključujući maloletne osobe i nepušače. PMI upozorava potrošače na to kako naši proizvodi utiču na zdravlje. Sva pakovanja za konvencionalne duvanske proizvode koji sagorevaju i za bezdimne alternative sadrže jasna i vidljiva zdravstvena upozorenja.

Sve naše komercijalne aktivnosti se vode setom osnovnih principa:

- Ne ohrabrujemo ljude da počnu da puše, niti obeshrabrujemo ukoliko žele da prestanu da koriste nikotinske proizvode
- Naši proizvodi namenjeni su isključivo odraslim potrošačima koji puše ili koriste druge proizvode koji sadrže nikotin, i ne komuniciramo o njima sa maloletnim licima.
- Upozoravamo odrasle potrošače na to kako pušenje utiče na zdravlje i ohrabrujemo one koji bi inače nastavili da puše da razmotre prelazak na bezdimne alternative.
- Takođe transparentno obaveštavamo potrošače o prednostima prelaska na naše bezdimne proizvode ali ih i jasno upozoravamo da iako su bolji izbor od nastavka pušenja, ovi proizvodi nisu bez rizika, sadrže nikotin i izazivaju zavisnost.
- Sva ambalaža i komunikacijski materijal na mestu prodaje kako za konvencionalne tako i bezdimne proizvode sadrži zdravstvena upozorenja, na svim tržištima gde naša kompanija posluje, čak i ako to lokalni zakon ne nalaže.

PMI u potpunosti poštuje zakon i naše sopstvene visoke standarde. Naši principi i prakse u oblasti prodaje i marketinga su definisani kroz dva zasebna marketinška Kodeksa ponašanja – Kodeks za konvencionalne duvanske proizvode koji sagorevaju i Kodeks za alternative od nesagorevajućeg duvana (bezdimni proizvodi). Ovi marketinški kodeksi ponašanja uspostavljaju sveobuhvatan proces upravljanja kako bi se osiguralo da su svi komercijalni programi, kampanje i inicijative u skladu sa svim relevantnim zakonima kao i principima koje sadrži sam Kodeks. Sve osobe koje su uključene u aktivnosti u vezi komercijalizacije proizvoda kompanije PMI – uključujući naše zaposlene i treća lica koja deluju u naše ime – moraju biti obučeni o Kodeksima i moraju ih poštovati.

Opšti procesi angažovanja potrošača

U našoj kompaniji, kao i u okviru celog PMI-a, verujemo u otvoren dijalog i kontinuirane povratne informacije od naših punoletnih potrošača. PMI je globalno razvio robusne procese i alate za proaktivan i reaktivan kontakt i komunikaciju sa punoletnim potrošačima, kroz različite kanale i tačke interakcije. Kompanija primenjuje navedene procese i alate, uz prilagođavanja koja su neophodna radi usklađenosti sa lokalnim zakonodavstvom, kao i uzimajući u obzir specifičnosti svakog tržišta.

Napomena: Osim ako nije drugačije navedeno, sadržaj narednog odeljka odnosi se na proizvode iz bezdimnog portfolija, koji uključuju B2C model prodaje („business-to-consumer“). Tradicionalni duvanski proizvodi (cigarete) prate B2B („business-to-business“) model distribucije.

Modeli angažovanja potrošača

U Srbiji redovno komuniciramo sa punoletnim korisnicima kako bismo prikupili i uvažili njihove povratne informacije. PMI globalno razvija nove proizvode i unapređenja na osnovu uvida dobijenih sa tržišta širom sveta, uključujući i Srbiju. Naš bezdimni portfolio se kontinuirano unapređuje zahvaljujući povratnim informacijama naših punoletnih potrošača, koje koristimo pri razvoju komercijalnih programa i post-purchase servisa.

Proaktivna i reaktivna komunikacija sa potrošačima, vođena PMI Marketing Kodeksom, omogućava bolje razumevanje potreba korisnika i podržava njihovu tranziciju ka inovativnim proizvodima smanjenog rizika.

Koristimo različite metode angažovanja, uključujući fokus grupe za evaluaciju novih karakteristika proizvoda, Net Promoter Score (NPS) za merenje zadovoljstva kanalima i uslugama, kao i periodične ankete koje prikupljaju detaljne uvide o iskustvu punoletnih korisnika.

Direktna komunikacija sa punoletnim potrošačima se odvija preko kanala maloprodaje. Naši kontakt i servis centri pružaju podršku punoletnim korisnicima tokom celog životnog ciklusa proizvoda. Digitalni kanali uključuju personalizovanu komunikaciju koja se uspostavlja nakon pristanka punoletnog potrošača na ovaj vid komunikacije.

Kada je u pitanju rešavanje potencijalnih žalbi punoletnih potrošača, PMI u Srbiji primenjuje strukturisan pristup u skladu sa najboljim globalnim PMI praksama. Kada se identifikuje problem, prvo se utvrđuje njegov uzrok, nakon čega se preduzimaju odgovarajuće mere ispravke, uključujući i naknadno praćenje zadovoljstva korisnika. Punoletni potrošači nam se mogu obratiti kroz više kanala – uključujući kontakt i servis centar, maloprodajne lokacije i digitalne platforme gde su dostupne informacije, saveti i uputstva. Naši poslovni partneri obučeni su da pruže adekvatnu podršku korisnicima, a kompanija koristi interne mehanizme za praćenje kako bi osigurala da se svaki prijavljeni slučaj procesuiru i da su naši kanali podrške efikasni.

Naša posvećenost prevenciji pristupa mladih duvanskim proizvodima

Mladi ne bi smeli da imaju pristup, niti da konzumiraju bilo koji duvanski ili nikotinski proizvod. Zaštita osoba mladih od 18 godina od kupovine ovih proizvoda mora biti prioritet za sve aktere, od duvanskih i drugih kompanija koje proizvode ili uvoze konvencionalne i elektronske cigarete („vejp“) i ostale nikotinske proizvode, tako i za trgovačke firme koje se bave maloprodajom, ali i za institucije koje regulišu ceo proces. Podržavamo propise koji obezbeđuju da samo punoletne osobe mogu da kupuju duvanske i nikotinske proizvode. Naše odgovorne prakse u pogledu komercijalizacije proizvoda oslanjaju se na pridržavanje pravila i posvećenost naših zaposlenih i trećih strana sa kojima radimo.

Mi takođe postavljamo stroge standarde za naše direktne trgovinske partnere i radimo sa njima kako bismo obezbedili da se spreči prodaja ovih proizvoda maloletnim osobama. Ovo uključuje mehanizme kao što su: redovno slanje pisma o obavezi sprečavanja prodaje duvanskih proizvoda maloletnim osobama, ugovorne klauzule koje obezbeđuju striktno poštovanje zakona koji reguliše ovu oblast, edukativne module na platformi za digitalnu komunikaciju koju koristimo sa našim maloprodajnim partnerima koji se bave temom sprečavanja prodaje naših proizvoda maloletnim osobama (Youth Access Prevention - YAP), kao i monitoring u pogledu poštovanja pravila. U toku 2025. godine naše kolege iz sektora Prodaje dodatno su podelile preko 7200 nalepnica za maloprodajne objekte sa YAP porukom.

Globalni PMI cilj u pogledu pokrivenosti mreže direktnih trgovinskih partnera YAP programom iznosi 90%, a rezultat koji smo postigli na tržištu Srbije u toku 2025. godine potvrđuje našu posvećenost prevenciji pristupa mladih duvanskim i nikotinskim proizvodima.

98%

Maloprodajne mreže sa kojom saradjujemo širom Srbije dobilo je pismo našeg generalnog direktora o obavezi sprečavanja prodaje duvanskih proizvoda maloletnim osobama

97%

Trgovinskih partnera je uključeno u programe edukacije (kroz digitalnu platformu ili uživo)

100%

Trgovinskih ugovora sadrži ugovornu klauzulu o poštovanju zakona koji reguliše ovu oblast

Pored ovih redovnih aktivnosti, u 2025. godini PMOP je kroz medijsku kampanju, stratešku saradnju sa vodećom medijskom kućom Ringier i intervju sa članovima globalnog i lokalnog menadžment tima snažno podigao vidljivost teme zaštite maloletnika. Na institucionalnom nivou, PMOP je ostvario značajnu saradnju sa Upravom za duvan, koja je zvanično podržala YAP inicijativu. Ova institucija je, zajedno sa dozvolama za obavljanje delatnosti u maloprodaji, distribuirala informativne materijale o zabrani prodaje maloletnicima i zakonskim kaznama. Predstavnici Uprave za duvan učestvovali su i na više YAP događaja, čime je institucionalna posvećenost dodatno potvrđena.

U oblasti komercijalnih aktivnosti, razvijeni su specifični edukativni materijali za prodavce u maloprodaji koji podižu svest o zabrani prodaje maloletnim licima i koji su distribuirani kroz čitavu prodajnu mrežu. Takođe, sprovedene su jedna globalna i dve lokalne inicijative “tajni kupac”, u kojima se putem test kupovina proverava usklađenost prodajnih mesta sa pravilima o zabrani prodaje maloletnicima. Kada je reč o kanalima za online kupovinu bezdimnih proizvoda, PMI je u saradnji sa platformama Wolt, Glovo i D-Express sproveo kvartalne YAP obuke za kurire i uveo dodatne bezbednosne mehanizme za proveru uzrasta. YAP modul uključen je i u proces sertifikacije IQOS Partner prodavnica, a integrisan je i u program Open Academy, kroz koji je obuhvaćeno 1.500 prodajnih mesta i 2.500 prodavaca koji su dobili sertifikat.

Sprečavanje nezakonite trgovine duvanskim i nikotinskim proizvodima

Ilegalna trgovina je stalna i rastuća pretnja, jer tehnologija, globalna trgovina i e-trgovina mogu stvoriti nove mogućnosti da kriminalci koji profitiraju od krivotvorenih i krijumčarenih proizvoda dođu do potrošača. Ilegalna trgovina može izazvati ozbiljne probleme u oblasti javnog zdravlja, a prihodi od nezakonite prodaje koriste se za finansiranje drugih kriminalnih aktivnosti. Nezakonita trgovina stvara prepreku održivom razvoju, uz gubitke državnih prihoda koji dovode do manje ulaganja u javne usluge i infrastrukturu.

Sa rastućom potražnjom za bezdimnim alternativama, otvaraju se nove prilike za ilegalne trgovce, što predstavlja veliki izazov za legitimne učesnike u lancu snabdevanja i otežava napore za sprečavanje pristupa maloletnicima. Regulatorna ima ključnu ulogu u oblikovanju tržišta, a razne zabrane i prekomerna ograničenja bezdimnih proizvoda na nekim tržištima dovode do toga da se pojedini onlajn i oflajn kanali okrenu ilegalnim operaterima.

U takvim uslovima, potrošači dolaze u kontakt sa neregulisanim, naučno nepotkrepljenim i često nekvalitetnim ilegalnim bezdimnim proizvodima, koji ne ispunjavaju naše standarde kvaliteta. Pojava ovakvih proizvoda može dodatno narušiti reputaciju bezdimne kategorije kod potrošača, regulatora i drugih zainteresovanih strana, što može dovesti do još strožih, pa čak i prohibitivnih regulatorna u pojedinim zemljama.

Zabrana ili prekomerno ograničavanje pristupa bezdimnim proizvodima često rezultira time da punoletni korisnici prelaze na ilegalne alternative ili nastavljaju da puše cigarete, što dovodi do toga da milioni korisnika i dalje koriste neregulisane ili ilegalne proizvode, pri čemu ne postoji kontrola da li oni završavaju u rukama maloletnika putem nelegitimnih trgovinskih kanala, uključujući i onlajn prodaju.

Zbog toga je važno da kreatori politika, organi za sprovođenje zakona i privatni sektor udruže napore kako bi odgovorili na ovaj brzo rastući izazov, koji koristi isključivo organizovanim kriminalnim grupama.

Sprečavanje ilegalne trgovine je, stoga, sastavni deo naših napora da dostignemo operativnu izvrsnost i izgradimo održivu budućnost. PMI ima jasno definisane politike za upravljanje materijalnim rizicima koji se odnose na rizik od ilegalne trgovine našim proizvodima, uspostavljene na nivou PMI grupe, koje naša kompanija primenjuje lokalno:

- *Responsible Sourcing Principles* obavezuju PMI dobavljače da ne učestvuju, direktno ili indirektno, niti da podržavaju ilegalnu trgovinu PMI proizvodima.
- PMI Kodeks ponašanja obavezuje zaposlene da saraduju isključivo sa odgovornim i legitimnim partnerima koji poštuju fiskalne, carinske i trgovinske propise, prodaju proizvode isključivo na namenjenim tržištima i dele našu posvećenost prevenciji preusmeravanja proizvoda.
- *Know Your Customer* i *Anti-Diversion Policy* definišu principe i zahteve za obavljanje poslovanja na način koji aktivno obeshrabruje i sprečava ilegalnu trgovinu.

PMI primenjuje napredne tehnologije za obezbeđivanje lanca snabdevanja i zaštitu svojih proizvoda od krijumčarenja i falsifikovanja. Globalno koristimo moderne track & trace sisteme, bezbednosne elemente i inovacije u zaštiti proizvoda, a ove interne napore dopunjujemo snažnom saradnjom sa relevantnim akterima iz javnog i privatnog sektora. Ilegalna trgovina je visokoprofitabilna i niskorizična aktivnost koju je moguće suzbiti samo kroz partnerski pristup i efikasne regulatorne okvire. PMI na globalnom nivou saraduje sa institucijama za sprovođenje zakona i podržava primenu međunarodnih standarda, uključujući Protokol za eliminisanje ilegalne trgovine duvanskim proizvodima u okviru Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana (WHO FCTC).

Na lokalnom nivou u Srbiji, kompanija blisko saraduje sa nadležnim organima, pre svega sa Upravom carina i Ministarstvom unutrašnjih poslova. Aktivno učestvujemo u radu Koordinacionog tela Vlade Republike Srbije za suzbijanje sive ekonomije, koje predvodi ministar finansija, kao i u Radnoj grupi za borbu protiv krijumčarenja duvana, kojom rukovodi direktor policije. Kroz ove mehanizme pružamo podršku nadležnim institucijama u analizi rizika, razmeni informacija i sprovođenju zajedničkih inicijativa.

Pored institucionalne saradnje, PMI u Srbiji učestvuje u inicijativama i radnim grupama poslovnih udruženja kao što su NALED, AmCham, Savet stranih investitora (FIC) i Privredna komora Srbije, koje se bave suzbijanjem šverca i sive ekonomije. Kroz ove formate doprinosimo jačanju regulatornog okvira, promociji dobrih praksi i unapređenju javno-privatne saradnje u borbi protiv ilegalne trgovine duvanskim i bezdimnim proizvodima.

4.3 Angažovanje u zajednici

Projekti u zajednici

Naša kompanija je veoma posvećena pružanju podrške zajednici u kojoj posluje i gde žive i rade naši zaposleni i njihove porodice, naši poslovni partneri i dobavljači, i ove aktivnosti su uređene internom procedurom. Čvrsto verujemo da strateška podrška zajednici može ne samo da pomogne u rešavanju društvenoekonomskih ili ekoloških problema, već i da kroz razvojne projekte otvori mogućnosti da zajednica postane otpornija na izazove i napreduje.

Od kada je Philip Morris počeo sa radom u Srbiji, od 2003. godine, uložili smo preko 25,9 miliona dolara u različite projekte i dugoročne programe koji su uglavnom bili usmereni na podršku obrazovanju, preduzetništvu, nauci i inovacijama.

Krajem 2020. godine započeli smo aktuelni donatorski program StarTech, koji je trenutno naš primarni program podrške zajednici u Srbiji.

Šta je StarTech?

StarTech je šestogodišnji projekat podrške inovacijama i digitalnoj transformaciji privrede koji sprovodi NALED u saradnji sa Vladom Srbije, i ujedno najveći razvojni projekat u Srbiji koji sa 8 miliona dolara u celosti finansira privatni sektor – kompanija Philip Morris.

Od 2021, StarTech se pozicionirao kao važan partner inovatorima, kojima pomaže da brže razviju i komercijalizuju svoje ideje kroz program dodele finansijskih sredstava, ali i pruža podršku čitavom inovacionom ekosistemu kroz rad na uspostavljanju povoljnog zakonskog okvira i repliciranju najboljih svetskih praksi za podršku inovacijama. U 2025. godini, u okviru StarTech-a su nastavljene aktivnosti sa fokusom na projekte većeg nivoa spremnosti za izlazak na domaća i strana tržišta investicija, proizvoda i usluga.

StarTech u brojkama:

- Ukupno 8 miliona dolara za inovacioni ekosistem za šest godina programa
- 111 podržanih inovacija (od kojih 47 razvija fizički proizvod, 55 predstavlja napredno softversko rešenje, a čak 38 koristi veštačku inteligenciju i mašinsko učenje)
- 70+preporuka za ukidanje administrativnih prepreka
- 45% grantista je na stranim tržištima u više od 29 država – od Evrope, preko Azije, do Australije i Afrike
- 81 odobrenih zahteva za zaštitu prava intelektualne svojine

2025: aktivnosti u fokusu

Od početka 2025. godine radilo se na pripremi poziva i predstavljanju novina, pre svega u pogledu 5. poziva za grantiste. Ove godine, konkurs je ponovo bio otvoren i za timove, ali sa posebnim fokusom na timove koji su u zrelijoj fazi razvoja – sa proizvodom koji je najmanje u MVP fazi i spreman za izlazak na tržište. Posebno su podsticani projekti koji spajaju nauku i privredu, kroz praktičnu primenu naučno-istraživačkih rezultata i saradnju sa akademskom zajednicom. U 2025. godini prijavio se najveći broj kandidata do sada – gotovo 300 prijava.

Projekat je i dalje nastavio da podstiče dijalog i koordinaciju između javnog i privatnog sektora u cilju unapređenja inovacionog ekosistema, kroz rad Laboratorije inovativnih javnih politika formirane u okviru NALED-a. Laboratorija obezbeđuje analitičku i stratešku osnovu za planiranje reformi i kreiranje povoljnog okruženja za ubrzani privredni razvoj i zadržavanje kreativnog potencijala u zemlji. U okviru aktivnosti Laboratorije u 2025. izrađena je Analiza tržišta Nordijskih zemalja, koja je poslužila kao osnov za kreiranje programa druge Nedelje izvoza, kampanje čiji je cilj bio da predstavi i ispromoviše aktivnosti Pop-Up Export Hub-a u Naučno-tehnološkom parku u Nišu. Izrađen je i Vodič za poslovanje na Dalekom istoku koji nastoji da pomogne startupima iz Srbije da bolje razumeju i lakše pristupe tržištima ovog regiona. Pop-up Export Hub obeležio je drugu kampanju „Nedelju izvoza na tržišta Nordijskih zemalja“ u okviru Foruma naprednih tehnologija u Nišu, juna 2025. godine.

Direktna podrška inovacijama:

- U 2025. godini, na petom godišnjem StarTech konkursu, od gotovo 300 prijavljenih biznis ideja 12 kompanija ponudilo je najinovativnija rešenja i zasluženno osvojilo bespovratna sredstva u ukupnoj vrednosti od 500.000 dolara. Ove inovacije nude rešenja za ključne društvene i industrijske izazove – od bezbednosti hrane i sajber zaštite, preko pametnog transporta, do održivog pčelarstva i digitalnog zdravlja. Novac će im pomoći da u narednih godinu dana razviju svoje proizvode i osvoje domaće i inostrano tržište.
- U okviru Programa podrške ubrazanom razvoju startapa tokom 2025. godine sprovedeno je niz aktivnosti - dizajniran i implementiran prvi ciklus mentorskorskog programa; realizovane su ciljane edukativne radionice; organizovano je povezivanje sa akterima startup ekosistema kroz pitching događaj sa investitorima i korporacijama radi dodatnog finansiranja razvoja proizvoda i usluga; promocija i učestvovanje na panelima.
- Zahvaljujući StarTech programu, inovatori iz Srbije su učestvovali na najznačajnijim međunarodnim skupovima u ovoj oblasti poput ViennaUp, Slush-a, Gitex Europe i Dubai Expo, gde su gradili kontakte, razmenjivali znanja i otvarali vrata novim tržištima.
- Kao dokaz uspeha StarTech granista, njihovog rada, posvećenosti u razvoju inovativnih proizvoda, svedoče brojne nagrade koje su osvojili na takmičenjima u okviru svetskih startup sajmova i konferencija. Samo tokom 2025. godine pet startapa je osvojilo prestižne nagrade

PMInnovia

Dosadašnji rezultati StarTech-a programa otvorili su put za dodatno proširenje saradnje između PMI-a i naučno-istraživačke zajednice u Srbiji, pa je PMI pokrenuo i jedinstven program PMInnovia koji postoji samo u Srbiji. PMInnovia je program otvorene inovacije pokrenut u našoj zemlji sa ciljem povezivanja PMI istraživačkih timova sa domaćom naučnom i inovacionom zajednicom, uz tehničku koordinaciju NALED-a i podršku široke mreže istraživačkih institucija, fakulteta, naučno-tehnoloških parkova i startapova. Tokom prve faze mapirano je više od 200 projekata i identifikovano 50 relevantnih organizacija, dok je formiran i angažovan naučni odbor od devet istaknutih eksperata iz različitih oblasti (biotehnologija, farmacija, elektronika, AI, fizika, inovacioni menadžment).

Program je generisao snažnu saradnju – organizovane su posete PMI timova istraživačkim institucijama, održani mini inovacioni sajmovi i otvoreni pozivi za dve PMI tehnološke izazovne teme, na koje je pristiglo 25 prijava. Nakon selekcije, sedam najboljih rešenja predstavljeno je PMI timu, a četiri projekta su ušla u fazu ugovaranja i dalje saradnje. PMInnovia je time stvorio održiv mehanizam za povezivanje domaće nauke sa industrijom i otvorio put za razvoj inovacija koje mogu unaprediti PMI proizvode, procese i korisničko iskustvo. Program se nastavlja i dalje i u narednim izveštajima ćemo izvestiti o novim saradnjama koje budu ostvarene u okviru ovog programa.

Volontiranje zaposlenih

Naša kompanija podržava volontiranje svojih zaposlenih, i već godinama unazad podržava različite inicijative koje svake godine uključuju na stotine zaposlenih, kao i članove njihovih porodica. Cilj nam je da dodatno osnažimo naše zaposlene i podstaknemo volonterski rad kao redovnu aktivnost jer verujemo da podrška koju možemo da im pružimo da se bave ciljevima koji su im važni u životu čini i našu organizaciju jačom.

Kao i svake godine, i u 2025. smo podržali nekoliko akcija u kojima redovno učestvuju naše kolege. Akcije koje u Nišu svake godine organizuje lokalni radio Banker, u saradnji sa JKP Medijana, pod nazivom „Trash Challenge Niš“ i „Neka Niš diše“, okupljaju u proseku preko 200 volontera iz raznih kompanija, među kojima je i naša. Ove akcije imaju za cilj da podignu svest sugrađana o zaštiti životne sredine i potrebi da brinemo o svom gradu. U okviru ovih akcija, tokom 2025. godine naši zaposleni su očistili deo grada u naselju Duvanište u Nišu, i zasadili nova 24 stabla.

Takođe, svake godine naša brojna ekipa učestvuje u najvećoj korporativnoj trci u Srbiji, Serbia Business Run, u Nišu i u Beogradu.

Informacije o upravljanju

5.1 Poslovna etika

Poslovanje u skladu sa najboljim praksama

Mi u PMI-u vodimo biznis etički i sa integritetom. Ključne vrednosti u srži naše organizacije su transparentnost, pravičnost i poštovanje.

Jasno definišemo očekivanja u pogledu etičkog ponašanja i poštovanja pravila i procedura koja važe kako za nas same, tako i treća lica sa kojima radimo, a ova očekivanja su definisana pravilima i procedurama, kao i sistemima upravljanja kojima obezbeđujemo da se ona i poštuju.

Integritet u poslovanju

Za nas, poslovanje sa integritetom znači poštovanje zakona, našeg Kodeksa ponašanja (koji možete pogledati na sledećem [linku](#)) i drugih obaveza kompanije. Naš Kodeks ponašanja definiše pravila koja sledimo i opisuje vrednosti koje čine osnovu etičkog postupanja.

Svesni smo da reputacija kompanije proizilazi iz zbira naših pojedinačnih akcija. Stoga, jasno definišemo očekivanja u pogledu etičkog postupanja i pravila ponašanja koja imamo kako za sve zaposlene u našoj kompaniji tako i za dobavljače sa kojima radimo. Ta očekivanja su utkana i u naše sisteme upravljanja što nam omogućava da osiguramo da se ona i ispunjavaju.

Odgovorno zastupanje i poštovanje fiskalnih praksi

Za PMI, odgovorno zastupanje se odnosi na društveno zalaganje u skladu sa zakonom, profesionalnim standardima i etičkim principima, kao i internim procedurama kompanije. To znači da se prilikom zastupanja svojih pozicija kod zainteresovanih strana i ostalih društvenih činilaca ponašamo fer, pošteno i uz puno poštovanje druge strane.

PMI teži da bude dobar korporativni građanin u svakoj zemlji u kojoj posluje. Plaćanje poreza u skladu sa realizovanim poslovnim aktivnostima nije samo dužnost, već i ključna stvar koju svaka kompanija treba da uradi kao deo odgovornog poslovanja u zajednici.

5.2 Sprečavanje korupcije

Podmićivanje je neprihvatljivo za našu kompaniju, jer podriva vladavinu prava i šteti društvu. Verujemo da poslovni ciljevi nikada ne bi trebalo da se postižu na nepošten način. Dosledno se držimo ovog principa, kako ne bismo ugrozili legitimitet našeg delovanja i naš ugled.

Nikada ne nudimo niti dajemo mito, niti dozvoljavamo bilo kome da plaća mito u ime naše kompanije. Izuzetno smo oprezni kada dajemo bilo kakve poklone ili usluge koji bi mogli izgledati kao pokušaj uticaja na profesionalne postupke ili odluke osobe koja ih prima. Nikada ne dajemo novčane naknade ili poklone državnim službenicima u zamenu za ubrzavanje određene procedure ili pružanje usluga mimo zakonskih rokova ili procedura. Naša kompanija ima internu proceduru koja detaljno reguliše ovu oblast i daje jasne smernice zaposlenima u pogledu svih interakcija sa državnim organima i službenicima.

Prijavlivanje nepoštovanja pravila i procedura

Kompanija ne dozvoljava bilo kakvo osvetoljubivo ponašanje ili pretnju u bilo kom obliku usmerenu protiv zaposlenih koji u dobroj nameri, prijave kršenje procedura kompanije. U radu sa našim zaposlenima vodimo se principom: „vaša je dužnost da prijavite“.

Da bi se omogućilo pravovremeno prijavljivanje mogućih kršenja pravila unutar kompanije, postoji nekoliko mehanizama: kontaktiranje direktnog supervizora ili rukovodioca odeljenja, obaveštavanje Menadžment tima, prijavljivanje sumnje na kršenje pravila Odeljenju za etiku i poštovanje pravila, Pravnom odeljenju, Odeljenju unutrašnje kontrole ili Odeljenju za ljudske resurse i organizacionu kulturu. Zaposleni takođe može anonimno prijaviti problem putem odgovarajuće digitalne platforme ili kontaktirati Call centar za poštovanje pravila koji je dostupan 24/7.

Kompanija temeljno istražuje sve prijave o neprihvatljivom ponašanju ili kršenju pravila i procedura i sprovodi korektivne mere.

5.3 Upravljanje odnosima sa dobavljačima

Imajući u vidu rastući trend integrisanja i globalizacije lanaca snabdevanja, postizanje balansa između obezbeđenja kontinuirane nabavke i ekonomske isplativosti sa ambicioznim ekološkim, društvenim, i standardima kvaliteta je glavni prioritet. Čvrsto verujemo da PMI ima važnu ulogu u pogledu angažovanja naših dobavljača kako bi se ne samo smanjio bilo kakav negativni društveni i ekološki uticaj naših poslovnih aktivnosti na društvo, već i kreirala pozitivna društvena, ekološka i ekonomska vrednost za ljude i zajednicu sa kojima saradujemo.

Naša strategija održivosti lanca snabdevanja zasnovana je na Principima odgovorne nabavke (Responsible Sourcing Principles - RSP) kompanije PMI, koji su usklađeni sa Rukovodećim principima UN o poslovanju i ljudskim pravima, Deset principa Globalnog dogovora UN i konvencijama Međunarodne organizacije rada (ILO). RSP, zajedno sa odgovarajućim Uputstvima za implementaciju, postavlja standarde procesa i performansi za naše dobavljače materijala i usluga, od direktnih materijala koji se koriste u proizvodnji naših proizvoda, do roba i usluga potrebnih za vođenje našeg poslovanja. Radom na održivosti u našem lancu snabdevanja duvanom globalno upravlja PMI Odeljenje za duvan i zasniva se na Kodeksu dobre poljoprivredne prakse (Good Agricultural Practices - GAP) i Kodeksu dobrih radnih praksi u poljoprivredi (Agricultural Labor Practices - ALP).

RSP definiše zahteve u pogledu procesa i performansi dobavljača, koji se primenjuju na sve dobavljače koji posluju sa našom kompanijom. RSP je sastavni deo ugovora koje sklapamo sa dobavljačima, a takođe je i sastavni deo naše konkursne dokumentacije prilikom ugovaranja novih dobavljača. Očekujemo da se naši dobavljači pridržavaju zahteva sadržanih u RSP-u, da sagledaju svoje poslovanje i svoj lanac snabdevanja i da procene njihovu usklađenost sa našim očekivanjima. U sklopu standardnog procesa koji primenjujemo, proveravamo da li se dobavljači pridržavaju RSP-a i očekujemo da rade na otklanjanju svih uočenih nedostataka.

Od 2022. godine koristimo Ecovadis (www.ecovadis.com), globalnu platformu za ocenjivanje održivog razvoja dobavljača i njihovu sertifikaciju, i fokusiramo se na rad sa dobavljačima koji su ocenjeni visokom ocenom.

Očuvanje šuma nam je od izuzetne važnosti jer predstavlja stub posvećenosti održivom razvoju na koji se naša kompanija obavezala. Postavili smo ambiciozne ekološke ciljeve i znamo da ih ne možemo postići sami. Naša ekološka posvećenost ovom aspektu je detaljno opisana u „Manifestu o nultom krčenju šuma“ ([PMI Zero Deforestation Manifesto](#)) sa kojim smo upoznali sve naše dobavljače koji svoje proizvode izrađuju od drveta i od njih obezbedili postupanje u skladu

sa ovim dokumentom, kao i podnošenje odgovarajućih sertifikata.

Pored stroge kontrole materijala od kojih naši dobavljači izrađuju materijale za komercijalne aktivnosti, poseban fokus smo stavili na rukovanje materijalima kojima je prošla inicijalna upotrebna vrednost. Cilj nam je da smanjimo generisanje otpada u svakom pogledu, pa velikom delu tih materijala produžavamo životni vek. Zajedno sa svojim dobavljačima ih doradujemo, menjamo im svrhu ili ih jednostavno obnovimo i ponovo koristimo za svoje komercijalne aktivnosti, a onaj deo koji se ne može ponovo upotrebiti u potpunosti recikliramo.

Takođe, u okviru našeg Cirkularnog programa, da bismo smanjili količine otpada koji se odlaže na deponije i povećali stopu reciklaže, trudimo se da kontinuirano informišemo naše potrošače o najboljim praksama u pogledu tretmana različitog otpada koji se generiše nakon upotrebe naših proizvoda. Snabdevamo potrošače posebnim kesicama, izrađenim od ekološki prihvatljivih materijala, kako bi im olakšali da svoje proizvode koje više ne koriste sačuvaju i vrate nam kako bismo ih reciklirali, a njima pružili mogućnost da odgovorno odlažu otpad nakon konzumacije naših proizvoda.

